

Wałbrzych, 28 lutego 2023 r

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MERYTORYCZNEJ
POWIATOWEJ I MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
„BIBLIOTEKI POD ATLANTAMI”
W WAŁBRZYCHU ZA ROK 2022**

W okresie sprawozdawczym działalność Biblioteki pod Atlantami do końca marca br. nadal uwarunkowana była trwającą sytuacją epidemiczną, choć w zdecydowanie węższym zakresie niż rok wcześniej. Nadal obowiązywały obostrzenia dotyczące obowiązku zakrywania ust i nosa, czy limitu osób na spotkaniach, ale nie było już ograniczeń w korzystaniu z biblioteki i wolnego dostępu do księgozbioru. Pandemia wyraźnie wpłynęła na wiele obszarów funkcjonowania społecznego, w tym na zmianę nawyków odbiorców kultury. Część użytkowników bibliotek nadal nie wróciło do systematycznego korzystania z jej zasobów. Mimo luzowania ograniczeń pandemicznych znaczna grupa czytelników, szczególnie młodszych, pozostała wierna elektronicznej formie książki. Biorąc pod uwagę powyższą sytuację, tegoroczna działalność wałbrzyskiej placówki była nastawiona przede wszystkim na „odzyskiwanie” i pozyskiwanie nowych czytelników. Wpływ na jej działalność miała także sytuacja związana z wojną na Ukrainie, skutkująca pojawieniem się także w naszym mieście licznej grupy uchodźców z Ukrainy. Biblioteka oferowała pomoc i wsparcie w możliwym zakresie i stale rozszerzała swoją ofertę dla tej grupy mieszkańców. Dużym wyzwaniem dla instytucji były również rosnące koszty jej utrzymania i wysoka inflacja. W II kwartale roku możliwa była organizacja większych imprez i wydarzeń kulturalnych z udziałem publiczności. Na realizację znacznej części tegorocznej oferty kulturalno-edukacyjnej instytucja pozyskała dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych, tj. z:

1. Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na realizację trzech projektów:
 - a) „Wszystkie światy Brunona Schulza”(z programu Promocja czytelnictwa)– dotacja: 15 540,00 zł
 - b) „Tydzień Słowiański” (z programu Partnerstwo dla książki) – dotacja: 20 000,00 zł
 - c) „Literacka karawana do marzeń” (z programu Partnerstwo dla książki) – dotacja: 15 000,00 zł.
2. Funduszu Regionu Wałbrzyskiego – na działania w ramach kolejnej edycji „Tygodnia z Regionem” – dotacja w kwocie 1 000,00 zł.
3. „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0”, z priorytetu 1. Poprawa oferty bibliotek publicznych poprzez zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych, którego operatorem jest Biblioteka Narodowa – dotacja w kwocie 40 245,00 zł (wkład własny z dotacji celowej z Gminy Wałbrzych w kwocie 74 741 zł).
4. Fundacji ORLEN do programu grantowego dla społeczności lokalnych „Moje miejsce na Ziemi”- projekt „Wałbrzyskie ABC” (realizowany od października 2022 roku do czerwca 2023 r.) – dotacja w kwocie 5 000,00 zł.

Biblioteka aplikowała o środki zewnętrzne – niestety bez efektów - także na 4 inne zadania w ramach programów MKiDN oraz do takich programów, jak m.in. Kraszewski dla bibliotek” na zakup sprzętu komputerowego, Patriotyzm Jutra, czy Fundacji LOTTO na remont Filii nr 6 z oddziałem dziecięcym.

W regulaminowym terminie złożyła 5 wniosków do programów MKiDN na rok 2023.

W br. wałbrzyskie placówki biblioteczne zostały włączone przez Gminę Wałbrzych w sieć Dziennych Punktów Wsparcia, tj. miejsc, w których mieszkańcy dotknięci kryzysem energetycznym w okresie jesienno-zimowym będą mogli się ogrzać i spędzić czas. W/w Punkty powstały w bibliotece głównej oraz filiach na Nowym Mieście, Sobięcinie, Starym Zdroju, Piaskowej Górze i Podzamczu. Do końca roku skorzystało z nich kilkanaście osób.

ANALIZA FUNKCJONOWANIA SIECI BIBLIOTECZNEJ

Modernizacja Biblioteki oraz systematyczne podwyższanie jakości usług i komfortu użytkowników pozostają nadal jednym z ważniejszych celów strategicznych w planowaniu rozwoju instytucji. Oznacza to kontynuację działań zmierzających do standaryzacji filii bibliotecznych w zakresie warunków funkcjonowania, rozszerzania ich oferty i usług. Większość filii jest już zmodernizowana. Nastąpiło to już w przypadku Multimedialnej Filii Bibliotecznej (Podzamcze), Filii nr 5 z oddziałem dziecięcym (Sobięcin) i Filii nr 7 z oddziałem dziecięcym (Piaskowa Góra). Remonty dwóch ostatnich zostały zrealizowane w ramach projektu „Rozwój oferty kulturalnej w Aglomeracji Wałbrzyskiej poprzez przebudowę i doposażenie obiektów instytucji kultury w Wałbrzychu: Zadanie nr 1 „Przebudowa budynku przy ul. Broniewskiego 65A w Wałbrzychu na potrzeby Wałbrzyskiego Ośrodka Kultury i Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej „Biblioteka pod Atlantami w Wałbrzychu”, Zadanie nr 2 „Adaptacja budynku przy ul. 1 Maja 149 na potrzeby oddziału bibliotecznego”, Zadanie nr 3 „Doposażenie w sprzęt komputerowy, biurowy, multimedialny wraz z oprogramowaniem w celu rozszerzenia dostępu do zbiorów Biblioteki pod Atlantami w Wałbrzychu” (RPDS.04.03.04-02-0016/16). Kolejną nową filię, tj. Filie nr 1 z oddziałem dziecięcym na Nowym Mieście udało się wyremontować i wyposażać w ramach projektu: Adaptacja lokalu użytkowego przy ul. Piłsudskiego 51-53 na potrzeby funkcjonowania Filii nr 1 z oddziałem dziecięcym Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu (numer projektu: RPDS.04.03.04-02-0001/19). Wśród pozostałych filii priorytetem jest generalny remont Filia nr 6 z oddziałem dziecięcym na Białym Kamieniu, choć spora część w zakresie jej modernizacji została wykonana przy współpracy z MZB w dwóch ostatnich latach (wymiana okien i drzwi, remont holu).

Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym od momentu uruchomienia w nowej siedzibie odnotowuje stały wzrost zainteresowania swoimi usługami, co znajduje odzwierciedlenie we wzroście wszystkich wskaźników bibliotecznych (w tym liczby nowych czytelników odwiedzin i wypożyczeń). Niewątpliwym wpływem na to mają obecne warunki lokalowe i nowoczesne wyposażenie placówki. Pozwalają one na wysoką jakość obsługi ruchu czytelniczego, a jednocześnie na prowadzenie i rozwijanie szerokiej oferty edukacyjnej i kulturalnej dla użytkowników we wszystkich grupach wiekowych. Filia oferuje całą gamę propozycji skierowanych do dzieci i rodzin z dziećmi, m.in.: Klub Czytających Rodzin, spotkania okolicznościowe (Dzień Matki, Dzień Babci). Do ich dyspozycji oddany został Pokój Bajek, w którym najmłodszy w towarzystwie opiekunów uczą się obcować z książką i literaturą. Cieszy się on coraz większym zainteresowaniem – rodzice wraz z dziećmi chętnie spędzają w tej przestrzeni czas na wspólnym oglądaniu i czytaniu książek. Po rozmowach z rodzicami została podjęta decyzja o wprowadzeniu do oferty filii dwóch nowych cyklicznych zajęć, które będą realizowane właśnie w Pokoju Bajek: „Bajki na metry” (projekcja bajek z kliszy; zajęcia przeznaczone dla dzieci w wieku 3-6 lat) oraz „Czytanie pełne wrażeń” (czytanie wrażeńowe przeznaczone dla dzieci w wieku 2-5 lat).

Filia zorganizowała wiele zajęć i spotkań dla grup zorganizowanych. Korzystały z nich chętnie miejscowe placówki szkolne i przedszkolne (PSP 23, NSP „Eureka”, ZSP nr 4, Niepubliczne Przedszkole „Mali Odkrywczy”, Niepubliczne Przedszkole Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety), a także ze Śródmieścia (PSP 28). Rozwinęła się również współpraca z I Liceum Ogólnokształcącym. Nastąpiła reaktywacja Młodzieżowego Dyskusyjnego Klubu Książki. Filia z powodzeniem włączyła się w realizację programów bibliotecznych „Różne strony książki” i „Żyj w zgodzie z przyrodą”. Brała też czynny udział w Tygodniu Bibliotek i akcji Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom. Stała się miejscem otwartym także dla dorosłych mieszkańców dzielnicy. To tu odbyło się spotkanie Prezydenta Miasta z mieszkańcami ph. „Porozmawiajmy o mieście”. Nie zabrakło również oferty skierowanej do seniorów; odbywały się dedykowane im cykliczne zajęcia ćwiczące pamięć i koncentrację „Rozrywkowe wtorki”.

Z usług filii w ciągu roku skorzystało ponad 3 000 użytkowników.

Filia nr 5 z oddziałem dziecięcym od początku roku 2022 skupiła się na realizacji i jakości oferty stacjonarnej dedykowanej wszystkim grupom odbiorców. Największą popularnością cieszą się „Popołudnia z książką” oraz cykl „Hand made w bibliotece”, które zdobyły stałą grupę zwolenników. Są to spotkania kameralne, budujące przyjazną atmosferę wśród dorosłych mieszkańców Sobięcina. Dzieci wolą organizować się wokół gier planszowych, x-boxa oraz zajęć plastyczno-literackich. Zbudowanie dobrej jakości oferty popołudniowej dla czytelników, było następstwem potrzeby odnowienia działalności po okresach czasowego ograniczenia pełnego dostępu do usług biblioteki spowodowanych pandemią. Kolejnym ważnym zadaniem w tym okresie było utrzymanie stałej współpracy z placówkami edukacyjnymi dzielnicy Sobięcin. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Wałbrzychu jest instytucją, z którą placówka współpracuje nieprzerwanie w sposób spójny. Partnerstwo jest oparte na organizacji zajęć edukacyjnych, literackich i bibliotecznych, konkursach i innych zadaniach realizowanych przez placówki. Wspólnie ze szkołą filia zorganizowała imprezę z okazji Dnia Dziecka. Udało nawiązać się współpracę z kolejną szkołą: Prywatnym Liceum Sióstr Niepokalanek w Wałbrzychu. Pierwsze zajęcia spotkały się z zainteresowaniem, co rokuje na rozwój w przyszłości. Filia nr 5 z oddziałem dziecięcym funkcjonuje w środowisku lokalnym oraz przy współpracy z pozostałymi komórkami biblioteki w sposób zorganizowany i elastyczny. Nie traci kontaktu ze swoimi użytkownikami i stanowi ważny punkt kulturalny w dzielnicy Sobięcin. Może pochwalić się ciekawą propozycją dla wszystkich grup wiekowych, otwartością

na nowości budowania dodatkowych propozycji promocji czytelnictwa, kultury i wsparcia pozostałych instytucji miejskich w realizacji ich zadań.

Z usług filii w ciągu roku skorzystało ponad 3 000 użytkowników.

Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym w nowej siedzibie przy ulicy Broniewskiego 65, która funkcjonuje od 2017 r., zdecydowanie ugruntowała swoją pozycję jako ważnego miejsca dla mieszkańców dzielnicy Piaskowa Góra. Placówka nie tylko prowadzi bogatą ofertę edukacyjną i kulturalną, ale otwiera się na nowe potrzeby i wyzwania. Biblioteka na Piaskowej Górze to miejsce integrujące lokalną społeczność, bardzo dobrze postrzegane przez mieszkańców, którzy przejawiają duże zainteresowanie świadczonymi przez nią usługami. Potwierdza to tegoroczny wzrost liczby odwiedzin i wypożyczeni w stosunku do roku poprzedniego, zarówno w dziale dla dorosłych jak i w dziale dla dzieci. W obu działach zanotowano także wzrost liczby nowych czytelników.

Począwszy od drugiej połowy marca w pomieszczeniach filii organizowana była nauka języka polskiego dla dorosłych uchodźców z Ukrainy. Lekcje prowadzone przez polonistkę z II LO, odbywały się w czytelnicy, w każdy poniedziałek Grupa uczestnicząca w zajęciach liczyła od 11 do 13 osób. Towarzystwo im dzieci w różnym wieku, którym bibliotekarze organizowali w tym czasie zajęcia. W I półroczu odbyło się tu 12 kursów językowych dla 133 osób. W I półroczu 2022 roku wznowiono - po przerwie spowodowanej pandemią - ofertę kulturalną dla użytkowników w każdym wieku. Oprócz lekcji i spotkań edukacyjnych dla dzieci, filia oferowała wiele wydarzeń i działań dla młodzieży, głównie w ramach projektu *Wszystkie światy Brunona Schulza*, dofinansowanego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Kontynuowano spotkania *Młodzieżowego Dyskusyjnego Klubu Książki*. Coraz wyższą rangę zyskuje organizowany od kilku lat w Filii nr 7 konkurs recytatorski dla młodzieży licealnej, wpisujący się w obchody Światowego Dnia Poezji. W br. udział w nim wzięła najwyższa jak dotychczas liczba młodych uczestników - 45 osób. Filia oferowała również wiele zajęć i imprez dla rodzin z dziećmi. Kontynuowała takie działania, jak: *Klub Czytających Rodzin*, *Bajkowy Klub Malucha*, *Kreatywna Siódemka*. Dorośli czytelnicy mogli powrócić do spotkań w ramach *Diskusyjnego Klubu Książki na Piaskach*, *Akademii Seniora* i konsultacji informatycznych *Cyber Senior*. Filia włączyła się ze swoimi działaniami w takie wydarzenia, jak: Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci, Miesiąc Autyzmu, obchody Dnia Flagi i Dnia Konstytucji 3 Maja, Dzień Bezpiecznego Internetu czy Ogólnopolski Tydzień Głośnego Czytania Dzieciom.

Z okazji Dnia Dziecka, przed biblioteką odbyły się (organizowane wspólnie z Wałbrzyskim Ośrodkiem Kultury) zajęcia dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym, zachęcające do kreatywnego spędzenia czasu na świeżym powietrzu. Kontynuowano tu również ofertę dla specjalnych grup odbiorców, m.in. *Z bajką na koniec świata* – zajęcia cykliczne dla uczniów z PSPS nr 10 oraz *Cały świat zamknięty w książce* - cykl zajęć dla dorosłych podopiecznych Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy i Środowiskowego Domu Samopomocy.

Z usług filii w ciągu roku skorzystało prawie 6 000 użytkowników.

W 2022 r. nastąpiła formalna likwidacja Punktu Bibliotecznego nr 1 na Szczawienku (Uchwała nr XLIV/509/22 z dn. 27 stycznia 2022 r. w sprawie likwidacji Punktu Bibliotecznego nr 1). Punkt ten, utworzony w 2007 r. w lokalu dawnej siedziby Rady Wspólnoty Samorządowej „Szczawienko” przy ul. Wrocławskiej 129 był miejscem udostępniania zbiorów bibliotecznych dla mieszkańców dzielnicy a jednocześnie, wspólnie z działającą tam placówką wsparcia dziennego, prowadził działalność edukacyjno-kulturalną dla dzieci i młodzieży. W 2017r., po wyburzeniu budynku, w którym znajdowała się siedziba w/w Punktu, biblioteka zawiesiła jego działalność i jednocześnie podjęła starania o nową lokalizację, zakładając takie zapotrzebowanie ze strony środowiska. Kolejne lata pokazały jednak, że mieszkańcy Szczawienka swoje potrzeby czytelnicze wolał obecnie realizować w zmodernizowanych filiach bibliotecznych na Piaskowej Górze i Podzamczu. Wpływ na to mają przede wszystkim dwa czynniki: nowoczesność i wysoki standard usług bibliotecznych w w/w filiach oraz dobra komunikacja miejska w obrębie dzielnic. Nie bez znaczenia jest także fakt, że od kilku lat w dzielnicy Szczawienko nie funkcjonuje już żadna szkoła, jak również świetlica środowiskowa, która stanowi optymalne miejsce do lokalizacji punktu bibliotecznego.

Ze względu na zanikający ruch czytelniczy złożono do Organizatora wnioski o likwidację Filii nr 13 w dzielnicy Glinik Nowy.

INWESTYCJE

Po oddaniu w sierpniu ubiegłego roku kolejnej nowej filii na Nowym Mieście, sieć biblioteczna jest dużej części zmodernizowana. Dalszego remontu wymagają jednak filie na Białym Kamieniu i Starym Zdroju. W Filii nr 6 z oddziałem dziecięcym na Białym Kamieniu, dzięki współpracy z Miejskim Zakładem Budynków Spółka z o.o. w Wałbrzychu trwają kolejne prace nad poprawą jej funkcjonowania. Tym razem ze względów na trwający od wielu lat problem zaszczurzenia piwnic i wnioski Biblioteki MZB dokonało przeniesienia pieca gazowego na poziom parteru, do zaplecza bibliotecznego.

W budynku głównym ściany pod arkadami, które są notorycznie niszczone przez wandalów, zostały odmalowane. Uszczelniono także dach nad atrium bibliotecznym i odmalowano jego ściany. Również w Wypożyczalni Głównej odmalowano pomieszczenia, a przede wszystkim poddano renowacji parkiet oraz ładę biblioteczną. Ponadto Gmina Wałbrzych wykonała remont pokrycia dachowego na Multimedialnej Filii Bibliotecznej. W planach pozostaje instalacja paneli fotowoltaicznych.

Ze względu na konieczność oszczędzania energii elektrycznej, oprócz stałego monitoringu zużycia energii w poszczególnych komórkach bibliecznych, poczyniono wiele prac w zakresie zminimalizowania jej zużycia i kosztów, w tym m.in. przy większej ilości wyłączników światła zamontowano czujniki ruchu, przygotowano pomiary i projekt wymiany części oświetlenia w Multimedialnej Filii Bibliotecznej na bardziej energooszczędne.

GROMADZENIE, OPRACOWYWANIE I UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW

Wysokość środków przeznaczonych na nowe zbiory w 2022 roku to 114 986,00 zł (38 % mniej niż w roku ubiegłym). Dotacja na zakup nowości wydawniczych z Biblioteki Narodowej wynosiła 40 245,00 zł. Wymagany wkład własny, który pokryło dofinansowanie z Gminy Wałbrzych, to 74 741,00 zł. Od 2021 roku oprócz zakupu nowości wydawniczych możliwe było dofinansowanie wykupienia usług dostarczania publikacji drogą elektroniczną, dlatego 25 000 zł z otrzymanego dofinansowania przeznaczono na opłacenie dostępu do platformy Legimi.

Poniższa tabela zawiera zestawienie wszystkich zbiorów, które wpłynęły do Biblioteki w 2022 roku - **łącznie 8513 egz. o wartości 207901,50 zł.**

Tabela 1 - Źródła pozyskania zbiorów

Źródło	Liczba	Wartość
Zbiory zakupione ze środków MKIDN	1 316	30 796,06 zł
Zbiory zakupione ze środków Gminy Wałbrzych	2 571	59 189,94 zł
Zbiory zakupione ze środków budżetowych biblioteki	26	518,01 zł
Darowizna od Stowarzyszenia Przyjaciół Biblioteki pod „Atlantami” w Wałbrzychu	189	5 421,34 zł
Darowizna od Starostwa Powiatowego w Wałbrzychu	504	19 989,51 zł
Odszkodowania za zagubione zbiory	564	14 238,00 zł
Książki ukraińskie przekazane przez różne instytucje (m.in. DBP we Wrocławiu)	336	2 999,00 zł
Zbiory przeinwentaryzowane	1 721	29 297,74 zł
Pozostałe zbiory z innych wpływów (m.in. dary od czytelników, instytucji, wpisane roczniki czasopism)	1 286	45 451,90 zł
Razem wszystkie wpływy:	8 513	207 901,50 zł

Niezmiennie dużą popularnością cieszył się dostęp do platformy Legimi, która stanowiła ciekawą alternatywę dla czytelników w sytuacji otrzymywania przez filie/działy ograniczonej jeszcze w pierwszym półroczu liczby nowości wydawniczych. Dużą zaletą platformy jest fakt, że nowe tytuły zamieszczane są na niej w tym samym czasie lub nawet szybciej, niż trafiają do sprzedaży ich tradycyjne odpowiedniki, co pozwala na dotarcie do książek polecanych np. w zapowiedziach. W 2022 roku na zakup dostępu do platformy Legimi wydano 32 403,58 zł.

Dostawcą prasy w 2022 roku była firma Garmond Press S.A., która złożyła najkorzystniejszą ofertę w ogłoszeniu o udzielanym zamówieniu umieszczonym przez Bibliotekę. W związku z podwyżkami cen prasy, nastąpił wzrost wartości zakupu o 11% w stosunku do poprzedniego roku przy takim samym poziomie prenumeraty. Roczny koszt prenumeraty czasopism to 26 217,13 zł.

Stan zbiorów na 31 grudnia 2022 r - zbiory ogółem – 243 950 jednostek inwentarzowych, w tym:

- książki – 231 990
- czasopisma – 11 960
- zbiory specjalne – 35 332, w tym:
 - grafiki – 2 741,
 - materiały audiowizualne – 19 197 (w tym: audiobooki – 7 918),
 - dokumenty elektroniczne – 105,
 - inne zbiory – 13 472.

DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-BIBLIOGRAFICZNA I INNE USŁUGI

Biblioteka pod Atlantami realizowała usługi w zakresie:

- **digitalizacji** – wprowadzono do bazy 338 opisów DŹS-ów. Były to materiały własne z działalności Biblioteki pod Atlantami, a także z Filharmonii Sudeckiej im. Józefa Wiłkomirskiego w Wałbrzychu, Parku Wielokulturowego Stara Kopalnia oraz Teatru Zdrojowego im. Henryka Wieniawskiego w Szczawnie-Zdroju;

- **wypożyczeń międzybibliotecznych** – zamówiono 18 pozycje dla 15 osób oraz przesłano do ponad 30 odbiorców 274 skany oraz 1 książkę ze zbiorów wałbrzyskiej biblioteki;

- **bibliografii regionalnej** - do bazy regionalnej Biblioteki pod Atlantami w br. wprowadzono 1789 rekordów. Kontynuowano także współpracę w zakresie międzybibliotecznych wypożyczeń audiobooków z Oddziału Książki Mówionej do bibliotek z terenu powiatu, tj. CK-MBP w Głuszycy (255 wypożyczeń).

- Książki na telefon

Usługa ta jest adresowana dla osób starszych i chorych, które osobiście nie są w stanie dotrzeć do biblioteki. W 2022 r. korzystało z niej 11 osób, wypożyczając ponad 400 książek.

- Książki na wynos

Nadal w wybranych komórkach bibliotecznych czytelnicy korzystają z uruchomionej w 2020 r. usługi, która gwarantuje bezkontaktową realizację wypożyczeń. W ciągu roku z usługi skorzystało ponad 600 osób, wypożyczając blisko 1 900 książek oraz ponad 300 dokumentów audiowizualnych (gł. audiobooków).

LEGIMI

Wypożyczalnia Główna kontynuowała współpracę z Dolnośląską Biblioteką Publiczną we Wrocławiu w zakresie bezpłatnego udostępniania użytkownikom biblioteki z e-booków. W II kwartale bieżącego roku usługę udostępniono również dla obywateli ukraińskich.

We wszystkich komórkach biblioteki w br. udostępniono czytelnikom łącznie 400 kodów.

Dane statystyczne dotyczące usługi:

- liczba wypożyczeń – 28053 (w 2021 r. – 26 842); z czego 22578 to książki a 5475 to audiobooki.

- liczba otwarć – 14148 (w 2021 r. – 13 135) ; z czego 10613 to książki a 3535 to audiobooki.

- liczba użytkowników – 331 (w 2021 r. - 366)

- liczba zakupionych dostępów do publikacji dostarczonych drogą elektroniczną w 2022 r. – 1 754 088.

W bieżącym roku wydano na ten cel 30 723, 46 zł.

DZIAŁALNOŚĆ INSTRUKCYJNO-METODYCZNA I SZKOLENIOWA

I. SZKOLENIA I INSTRUKTAŻ DLA PRACOWNIKÓW PiMBP

Zgodnie z *Rocznym planem szkoleń* przeprowadzono szkolenia w zakresie niezbędnej wiedzy i umiejętności. Priorytetem w szkoleniach jest tematyka zwiększania dostępności instytucji dla osób ze specjalnymi potrzebami, dlatego zorganizowano szkolenie zewnętrzne:

- „Niezwyczajny czytelnik – osoba w spectrum autyzmu w bibliotece” – szkolenie z elementami warsztatu przeprowadzone przez członkinie Fundacji Kalejdoskop Autyzmu oraz psycholożki z Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej w Wałbrzychu (11 osób).

Ponadto troje bibliotekarzy ukończyło kurs polskiego języka migowego – poziom elementarny.

W br. przeprowadzono szereg szkoleń wewnętrznych dla bibliotekarzy:

- „Tworzenie prostych projektów graficznych w programie Canva” (8 os.) – prowadzone przez pracownika DDM,

- „Wpływ trendów rynku wydawniczego na budowanie księgozbioru bibliotecznego” (11 os.) – prowadzone przez kierownika Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów,

- „Nowości wydawnicze jako źródło nowych pomysłów na pracę z książką” (7 os.) – przeznaczone dla bibliotekarzy pracujących z dziećmi i młodzieżą, prowadzone przez instruktora,

- „Na czym polega kreatywność” (12 os.) – prowadzone przez kierownika Filii nr 5 z oddziałem dziecięcym,

- „Excel w codziennej pracy bibliotekarza” (8 os.) – prowadzone przez specjalistę ds. informatycznych biblioteki,

- „Rola i obowiązki koordynatora projektów” (4 os.) – prowadzone przez instruktora, dyrektora i gł. księgowego.

Zgodnie z prowadzoną polityką szkoleniową szczególnym wsparciem metodycznym objęci są bibliotekarze bez przygotowania zawodowego i o niedużym doświadczeniu. Dla nich zorganizowane zostały 2 szkolenia:

- „Organizacja imprez i spotkań w bibliotece” (7 os.) – przeprowadzone online przez dyrektora i instruktora. Część warsztatową, poświęconą przygotowaniu materiałów pisemnych i zdjęciowych, poprowadził specjalista ds. promocji oraz pracownik Działu Dziecięco-Młodzieżowego,

- „Tworzenie regulaminów imprez i konkursów bibliotecznych” (5 os.) – przeprowadzone przez instruktora,

- „Motywacja zewnętrzna i wewnętrzna” (7 os.) – szkolenie z elementami wykładu oraz warsztatu z praktycznymi ćwiczeniami uświadamiającymi wpływ motywacji i automotywacji na efekty pracy zespołowej, prowadzenie: instruktor i dyrektor PiMBP.

Ponadto w trakcie półroczna wybrani pracownicy byli delegowani do odbycia szkoleń zewnętrznych, m.in.:

- kurs „Biblioteczne ABC. Wprowadzenie do zawodu bibliotekarza” (3 os.),
- „Męskie Czytanie. Jak zachęcić mężczyzn do odwiedzania biblioteki?” (3 os.),
- „Postawy zarządzania projektami” (3 os.).

Charakter szkoleniowy miało również zebranie kadry bibliotecznej, które odbyło się w lutym br., poświęcone w całości analizie danych statystycznych i wskaźników czytelnictwa za rok 2021. Większość bibliotekarzy doskonalila swoje umiejętności poprzez udział w dostępnych szkoleniach online. To webinaria w zakresie m.in.:

- form pracy z czytelnikiem (16 os.),
- dostępności instytucji kultury (6 os.),
- aktualnych programów grantowych (5 os.),
- promocji książki i czytelnictwa (7 os.),
- nowe technologie i narzędzia w pracy bibliotekarza (10 os.),
- nowości wydawnicze (9 os.).

Instruktor na bieżąco przesyła informacje o dostępnej ofercie szkoleń stacjonarnych i online oraz materiały metodyczne: artykuły, scenariusze zajęć i tematyczne zestawienia.

W 2022 roku 37 bibliotekarzy i pracowników merytorycznych uczestniczyło w 71 różnych warsztatach i webinarach, co daje łącznie 547 godzin szkoleń; średnio na 1 osobę przypada ok. 15 godzin szkoleń.

II. SZKOLENIA I PORADNICTWO NA RZECZ BIBLIOTEK POWIATU

W styczniu instruktor diagnozował potrzeby szkoleniowe bibliotekarzy publicznych z jednostek samorządowych powiatu. Badanie miało formę ankiety, jej wyniki uwzględniono w przyjętym na rok 2022 Planie szkoleń. W ramach udzielania bibliotekom z terenu powiatu pomocy instrukcyjno-metodycznej i szkoleniowej zorganizowano następujące spotkania i szkolenia:

- „Analiza działalności bibliotek publicznych powiatu wałbrzyskiego i stanu czytelnictwa w 2021 r. ” (marzec) – spotkanie w formule online, prowadzenie: instruktor PiMBP (10 os.),
- „Przedszkolak w bibliotece” (marzec) – webinarium dla bibliotekarzy pracujących z dziećmi, prowadzenie: kierownik Działu Dziecięco-Młodzieżowego PiMBP (12 os.),
- „Motywacja. Cele. Marzenia – każdy to ma!” (marzec) – trening mentalny przeprowadzony przez trenera firmy AMAF Szkolenia (24 os.),
- „Kultura obsługi czytelnika” (czerwiec) – szkolenie poprowadzone przez zastępcę dyrektora i kierownika działu Miejskiej Biblioteki Publicznej im. C.K. Norwida w Świdnicy (16 os.),
- „Sztuka porozumienia w zespole wielopokoleniowym”(grudzień) - wykład z elementami warsztatu i case study prowadzony przez Annę Rudnicką - menedżerkę, animatorkę, trenerkę związana od lat z instytucjami kultury (obecnie dyrektorką Świdnickiego Ośrodka Kultury (13 os.),
- „Edukacja regionalna w bibliotece” (grudzień) – prelekcja na temat form propagowania wiedzy o regionie nie tylko wśród dzieci i młodzieży, prowadzenie: kierownik Działu Informacji Naukowej i Czyteln PiMBP (8 os.).

We wrześniu br. odbyła się konferencja metodyczna „**BIBLIOKREACJE 7, czyli muzyka w bibliotece**” (40os.), dedykowana bibliotekarzom z terenu powiatu wałbrzyskiego, której tematyka obejmowała m.in. takie zagadnienia:

- muzyka w przestrzeni bibliotecznej,
- wartość dziedzictwa muzycznego w perspektywie lokalnej,
- przyszłość fonotek jako odrębnych działów udostępniania.

Uczestnicy konferencji mogli wziąć udział w jednym z 3 warsztatów:

- „Muzyka w pracy z książką”,
- „Garść muzycznych inspiracji w pracy z NajNajami”,
- „Praktyczny warsztat muzykowania na bum bum rurkach”.

Gościem specjalnym tej edycji Bibliokreacji była Anna Czerwińska-Rydel, autorka książek dla dzieci, muzyk i pedagog, która w swoim wykładzie przekonywała uczestników wydarzenia, że muzyka ma wiele wspólnego z językiem. Cała część wykładowa transmitowana była na żywo, co umożliwiło wysłuchanie ciekawych prelekcji szerszej grupie zainteresowanych. Współorganizatorem konferencji była Fundacja Good Culture.

Dodatkowo bibliotekarze z terenu powiatu mogli brać udział w wybranych szkoleniach organizowanych dla pracowników Biblioteki pod Atlantami. Z tej możliwości skorzystało kilka bibliotek:

- „Niezwykły czytelnik – osoba w spectrum autyzmu w bibliotece” (2 os.),
- „Wpływ trendów rynku wydawniczego na budowanie księgozbioru bibliotecznego” (1 os.),
- „Na czym polega kreatywność” (1 os.).
- „Literatura japońska” (4 os.)

Wizyty instruktorskie przeprowadzone w 2022 w ramach nadzoru merytorycznego sprawowanego przez Bibliotekę pod Atlantami odbyły się w:

- Miejskiej Bibliotece Publicznej - Centrum Kultury w Boguszowie-Gorcach (9 marca).

- Miejskiej Bibliotece Publicznej w Szczawnie-Zdroju (25 marca).
- Gminnym Centrum Biblioteczno-Kulturalnym w Starych Bogaczowicach (24 czerwca).
- Gminnym Centrum Biblioteczno-Kulturalnym w Starych Bogaczowicach (lipiec).
- Mieroszowskim Centrum Kultury (październik).
- Bibliotece + Centrum Kultury w Czarnym Borze (grudzień).
- Gminnej Bibliotece Publicznej w Walimiu (grudzień).
- Miejskiej Bibliotece Publicznej w Głuszycy (grudzień).

Łącznie w 2022 r. instruktor udzielił 21 porad instruktorskich bibliotekarzom z terenu powiatu, głównie w zakresie sprawozdawczości oraz wymogów Biblioteki Narodowej związanych z zakupem nowości z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa. Na bieżąco przekazywał informacje o dostępnej ofercie szkoleniowej, materiały z organizowanych szkoleń oraz inne materiały metodyczne.

III. SELEKCJA I KONTROLA ZBIORÓW PiMBP

W ciągu roku odbyło się 10 kontroli w komórkach udostępniania, sprawdzających stan i układ księgozbioru, w których uczestniczył instruktor oraz kierownik Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. W bieżącym roku nie było potrzeby przeprowadzenia kompleksowej kontroli zbiorów (skontrum) w żadnej z komórek bibliotecznych. Wynika to z konsekwentnie realizowanego harmonogramu skontrów w poprzednich latach. W związku z zamiarem likwidacji Filii nr 13 na Gliniku Nowym pod koniec roku rozpoczęto prace nad oczyszczeniem księgozbioru tej placówki z pozycji zniszczonych i nieaktualnych, by uporządkować księgozbiór jeszcze przed skontrum likwidacyjnym, które planowane jest w przyszłym roku, po uzyskaniu od Organizatora zgody na likwidację.

Systematycznie ubytковано zbiory biblioteczne we wszystkich komórkach udostępniania i magazynie zbiorów, co jest niezbędnym procesem dla utrzymania jakości i atrakcyjności księgozbioru bibliotecznego. Potwierdza to osiągnięty przez nas w 2022 r. dobry wskaźnik obrotu księgozbioru bibliotecznego, czyli liczby wypożyczeń na jedną książkę.

ANALIZA DANYCH STATYSTYCZNYCH

Tabela 2: Użytkownicy PiMBP „BIBLIOTEKI POD ATLANTAMI” – 2022 r.

Dział/Filia	Liczba czytelników	Liczba odwiedzin		Liczba korzystających z usług biblioteki	Liczba udzielonych informacji
		wszystkie	w tym uczestnicy imprez		
filie	6 082	83 707	9 160	20 831	17 196
centrala	2 499	37 878	6 260	11 279	12 727
razem	8 581	121 585	15 420	32 110	29 923

Dane statystyczne za 2022 r. pozwalają sądzić, że czytelnictwo podnosi się po okresie pandemii. Po dużych wzrostach, zanotowanych na koniec 2021 r., dalszą tendencję wzrostową pokazują główne wskaźniki:

- liczba czytelników zarejestrowanych (wzrost o niecałe 6%),
- liczba odwiedzin w bibliotece (wzrost o 29%),
- liczba wypożyczeń (wzrost o 15%).

Przez ostatni rok bibliotekarze koncentrowali swoje wysiłki na tym, by przeciwdziałać odpływowi czytelników, widocznemu podczas obowiązywania obostrzeń. Jednocześnie też czynili starania o pozyskiwanie nowych czytelników, zwłaszcza młodych. Wzrost liczby czytelników był większy niż zakładano, najbardziej widoczny w największych filiach (MFB, Filia nr 1 i Filia nr 7). Procent czytelników w większości grup wiekowych pozostał na takim samym poziomie. Nadal najliczniejszą stanowią osoby powyżej 60. roku życia. Cieszy natomiast fakt, iż powiększyła się o ok. 1,5% liczba czytelników młodych, między 6 a 12 rokiem życia.

Na duży wzrost odwiedzin w bibliotece niewątpliwym wpływ miał powrót do udostępnień na miejscu. Czytelnie zanotowały bowiem największy wzrost odwiedzin (ponad 300%). Dotyczy to głównie dużych filii, gdzie najliczniejsze grono stanowią miłośnicy codziennej lektury prasy. Ogólna liczba wypożyczeń czasopism wzrosła dzięki temu o 93% w porównaniu z rokiem poprzednim. Zdecydowanie mniejszym zainteresowaniem w czytelnich cieszą się książki oraz zbiory specjalne. W mniejszym stopniu też wykorzystywane są stanowiska komputerowe. Dzieci i młodzież natomiast sięgają coraz chętniej po gry planszowe.

W 2022 r. biblioteka prowadziła szeroką działalność kulturalną i edukacyjną. Organizowano wiele wydarzeń, imprez, zajęć i akcji promujących czytanie i bibliotekę. Jak widać w liczbach, przełożyło się to na podwojenie użytkowników biblioteki w stosunku do roku 2021. Osiągnięte wskaźniki pozwalają przypuszczać, że po okresie pandemii wszystko wróciło do normy - znów odwiedzają nas całe rodziny, a szkoły i placówki opiekuńcze chętnie korzystają z naszej oferty zajęć.

OFERTA KULTURALNO-EDUKACYJNA

Po okresie koniecznych ograniczeń w funkcjonowaniu instytucji, wynikających z sytuacji pandemicznej, biblioteka mogła od kwietnia br. w pełni powrócić do organizacji wydarzeń i imprez stacjonarnych. Ponownie rozwinęła się współpraca z placówkami oświatowymi i innymi podmiotami. Biblioteka i jej filie zaproponowały swoim użytkownikom bogatą ofertę edukacyjną i kulturalną dla wszystkich grup wiekowych. W znacznym stopniu została ona poszerzona o ciekawe wydarzenia realizowane w ramach dużych projektów, w tym z MKiDN.

Tabela 3: Działalność edukacyjna i kulturalna Biblioteki pod Atlantami w liczbach – 2022 r.

CHARAKTER OFERTY	liczba imprez	liczba uczestników
zajęcia i spotkania literackie	352	4928
zajęcia edukacyjne	301	4011
zajęcia i spotkania o tematyce regionalnej	58	1166
lekcje biblioteczne	52	803
przysposobienie czytelnicze	15	216
pozostałe	327	4296
RAZEM	1 105	15 420

W rozbiciu na grupy wiekowe powyższe dane przedstawiają się następująco:

- 633 imprezy dla dzieci/ 8 953 uczestników,
- 79 imprez dla młodzieży/ 1 469 uczestników,
- 349 imprez dla dorosłych/ 4 454 uczestników,
- 44 imprezy dla grup specjalnych/ 544 uczestników.

Spośród **ponad 1 100 działań**, zrealizowanych w 2022 r., warto wymienić:

FERIE W BIBLIOTECE (31.01-11.02) - zorganizowano szereg bezpłatnych, atrakcyjnych zajęć stacjonarnych skierowanych do dzieci w wieku 5-12 lat. Ofertę, po wcześniejszych zapisach dzieci, zrealizowały: Dział Dziecięco-Młodzieżowy, Filia 1 z oddziałem dziecięcym, Filia 5 z oddziałem dziecięcym, Filia 7 z oddziałem dziecięcym oraz Multimedialna Filia Biblioteczna. W trakcie ferii odbywały się warsztaty literacko-plastyczne, edukacyjne oraz zabawy ruchowo-muzyczne. Obowiązkowym punktem spotkań były gry w planszówki, wspólna zabawa Rurkami Bum-Bum oraz rozgrywki na konsoli X-BOX. W Multimedialnej Filii Bibliotecznej odbywały się projekcje bajek i filmów dla dzieci a Filia 1 zaproponowała dodatkowo kodowanie tekstów i obrazków na macie. Dzieci spędzające czas na Filii 7 tworzyły opowiadania z pomocą teatryku Kamishibai. W drugim tygodniu ferii w centrali gościliśmy uczestników półkolonii, zorganizowanej przez Gminne Centrum Biblioteczno-Kulturalne w Starych Bogaczowicach i wychowanków Świetlicy Środowiskowej ze Śródmieścia. Z całej oferty zajęć „Ferie w Bibliotece” łącznie skorzystało 155 dzieci w wieku 5-12 lat.

DZIEŃ BEZPIECZNEGO INTERNETU (8.02) - z tej okazji największe komórki biblioteczne przeprowadziły różnorodne zajęcia, zarówno stacjonarnie jak i on-line. Tematem przewodnim tegorocznego wydarzenia były fake newsy, ale zajęcia zostały dostosowane do potrzeb grup, które w nich uczestniczyły. Multimedialna Filia Biblioteczna przygotowała prezentację online poświęconą fact-checkingowi i technikom pomocnym przy samodzielnym filtrowaniu odbieranych informacji. W Filii nr 5 odbyły się warsztaty dotyczące rozpoznawania wiarygodności napotkanych informacji. Dział Dziecięco-Młodzieżowy w centrali przygotował zajęcia, inspirowane książką „Tajemnice sieci” Adama Wierzbickiego. Filia nr 7 przygotowała i rozesała do szkół, z którymi współpracuje, dwie dostosowane do wieku odbiorców prezentacje w aplikacji genial.ly na temat bezpiecznego i odpowiedzialnego zachowania w sieci. W Wypożyczalni Głównej odbył się "papierowy happening" - wielu miejscach pojawiły się kartki zawierające fake newsy wraz z komentarzem zachęcającym użytkowników biblioteki do samodzielnego sprawdzenia ich wiarygodności.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO (21.02) – filie biblioteczne przeprowadziły w tym dniu szereg zajęć i zabaw, w których główną rolę odgrywały mowa i słowo. Na Nowym Mieście

do przeprowadzenia zajęć dodatkowo użyto maty do kodowania. Filia 7 postawiła na Facebook, gdzie zamieszczono tematyczną prezentację oraz quizy językowe. Dział Dziecięco-Młodzieżowy przeprowadził VI edycję Powiatowego Konkursu Językowego „Literowanie na śniadanie”. Dział dla Dorosłych w ramach omawianego święta zorganizował prelekcję „Polacy nie gęsi - rozmowy o naszym języku”, wygłoszoną przez Henryka Wiśniewskiego. Ogółem w stacjonarnych zajęciach wzięło udział ok. 140 osób.

ŚWIATOWY DZIEŃ POEZJI (21.03) – w tym dniu biblioteka zorganizowała rozmaite wydarzenia promujące czytanie poezji. W Galerii pod Atlantami odbyło się spotkanie z cyklu Poetycki Region pt. „Dwugłos poetycki”. Swoją twórczość licznie zgromadzonej publiczności zaprezentowali Elżbieta Gargała i Krzysztof M. Kobielec. W Filii nr 5 odbyło się spotkanie „Popołudnie z poezją”. Gościem specjalnym była lokalna poetka Elżbieta Rosicka, która odczytała kilka swoich utworów. Filia nr 6 zorganizowała finał konkursu recytatorskiego „Fabryka Jednego Wierszyka”. W konkursie recytatorskim poświęconym Danucie Wawiłow wzięło udział 18 uczniów (klasy 0-3) z PSP nr 2. Dla uczniów starszych klas oraz licealistów zorganizowano w Filii nr 7 konkurs recytatorski utworów Agnieszki Osieckiej, w którym udział wzięło blisko 50 osób. W Multimedialnej Filii Bibliotecznej odbyły się dwa wydarzenia, związane z tym dniem: zajęcia dla młodzieży szkolnej pod hasłem „Wiersz-o-kleci”, gdzie uczniowie próbowali tworzyć własne wiersze w formie haiku oraz projekcja filmu „Jaśniejsza od Gwiazd”, opowiadający o życiu angielskiego poety, Johna Keatsa. Wypożyczalnia Główna przygotowała zaś akcję Uwalnianie poezji. Wszyscy miłośnicy poezji dostali w tym dniu w prezencie tomik wierszy. Atrakcją obchodów Dnia Poezji była gra mobilna „Literacki Wałbrzych”. Prowadziła ona uczestników wałbrzyskimi ulicami, posiadającymi literackich patronów, m.in. Sienkiewicza, Mickiewicza, Konopnickiej.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KSIĄŻKI DLA DZIECI (2.04) – z tej okazji zorganizowano szereg wydarzeń adresowanych do najmłodszych czytelników. Multimedialna Filia Biblioteczna zorganizowała happening - przedszkolaki wraz z Panią Książką wyruszyły na spacer ulicami Podzamcza i promowały czytelnictwo, rozdając zakładki i zapraszając przechodniów do Biblioteki. W Filii nr 1 na Nowym Mieście odbyły się zajęcia „W harmonii z książką”, wzbogacone prezentacją o H. Ch. Andersenie i filmem „Jak powstaje książka”. W Filii nr 5 na Sobiecinie odbyło się spotkanie Klubu Czytających Rodzin, gdzie wspólnie czytano baśń H. Ch. Andersena pt. „Calineczka”. Filia nr 7 na Piaskowej Górze przygotowała zajęcia dla miejscowego przedszkola, gdzie podczas gier i zabaw prezentowała książki Hervé Tulleta. Dział Dziecięco-Młodzieżowy w centrali zorganizował konkurs plastyczny „Magiczny świat wróżek”, do którego zaprosił dzieci z wałbrzyskich przedszkoli. Na konkurs wpłynęło 121 prac z siedmiu przedszkoli. Prace laureatów zostały zaprezentowane w hallu biblioteki głównej.

TYDZIEŃ BIBLIOTEK ph. Biblioteka – świat w jednym miejscu (8-15.05)

podczas tegorocznej edycji bibliotekarze starali się przekonać mieszkańców, że w bibliotece można zetknąć się z różnorodnością tematów. Każdego dnia prezentowano inny rodzaj zagadnień, w programie znalazły się:

- **Świat literatury** (10.05) – spotkanie Jakuba Małeckiego, autora poczytnych powieści, m.in. „Dygotu” czy „Święta ognia”, premiera gry mobilnej „Schulz 3.0”, inaugurującej projekt „Wszystkie światy Brunona Schulza”,
- **Świat pasji** (11.05) – pod tym hasłem odbyły się spotkania z: Jarosławem Paską – pasjonatem górnictwa (Filia nr 5), Magdaleną Woch – miłośniczką Zamku Książ i jego historii (MFB) i Wiesławą Raczkiwicz (mieszkanek Szcawna-Zdroju), pasjonatką i autorką poezji (Filia nr 7),
- **Świat podróży** (12.05) – otwarcie wystawy w Galerii pod Atlantami „Drohobycz – miasto przyjaźni”, ukazujących rodzinne strony B. Schulza i M. Jachimowicza oraz kulisy ich przyjaźni. Dla miłośników podróży zorganizowano spotkanie z Dominiką Górką, która opowiedziała o swoich wędrowkach po Japonii (centrala),
- **Świat historii i wspomnień** (13.05) – spotkanie z Rafałem Bubnickim, autorem książki „Grajcie tak, aby wygrać. Czesław Hernas (1928-2003)” połączone z promocją biografii (Galeria pod Atlantami),
- **Świat muzyki i rozrywki** (14.05) – otwarta giełda muzyczna zorganizowana z okazji Dnia Płyty Winyłowej, dająca możliwość nabycia zbiorów muzycznych bądź ich wymiany (atrium w centrali).

DZIEŃ BIBLIOTEKARZA 2022 - wałbrzyska biblioteka przykładą dużą wagę do integracji środowiska bibliotekarskiego z terenu powiatu wałbrzyskiego. Corocznie organizuje Dzień Bibliotekarza – uroczystość, na którą są zapraszani wszyscy pracownicy bibliotek publicznych z terenu powiatu. Także w tym roku, 10 maja bibliotekarze z Wałbrzycha i powiatu wałbrzyskiego uroczystość obchodzili swoje święto zawodowe. Spotkanie w Bibliotece pod Atlantami uświetnili swoją obecnością władze powiatowe i miejskie oraz przewodniczący dolnośląskiego oddziału SBP Tomasz Grabiński. W czasie uroczystości wręczone zostały podziękowania za długoletnią pracę. Znalazł się również czas na wspomnienie minionych siedemdziesięciu lat działalności wałbrzyskiego koła Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Tradycyjnie odbył się kolejny Powiatowy Rajd Bibliotekarzy (9.05). Tym razem z inicjatywy i na zaproszenie dyrekcji MBP – CK w Boguszowie-Gorcach zorganizowano tegoroczną imprezę, podczas której bibliotekarze z Wałbrzycha i powiatu wałbrzyskiego przeszli trasę z Boguszowa na Chełmiec, a następnie zeszli szlakiem do Gorc i - na terenie Szybu „Witold” - przy ognisku spędzili wspólnie czas.

XXI OGÓLNOPOLSKI TYDZIEŃ CZYTANIA DZIECIOM (28.05.-4.06) – tegoroczne obchody odbywały się pod hasłem „Polscy autorzy dla klimatu”. Podczas Tygodnia zorganizowano m.in.:

- happening „Poczytaj mi...”, którego uczestnicy przeszli przez centrum Śródmieścia,
- warsztaty ekologiczne „Klimat na czytanie” z udziałem Ekologicznego Bibliotekarza i Książkowej Wróżki” (MFB) oraz „Tropiciele przyrody” na podst. książek „Śmieciogród” A. Woldańskiej –Płocińskiej (Filia 7),
- zajęcia literackie w oparciu o książkę A. Paszkiewicz „Trzy życzenia” w formie teatryku kamishibai oraz bookcrossing książki dziecięcej (Filia 1),
- akcje czytelnicze: "Seniorzy czytają dzieciom", "Czytająca ławeczka" (Filia 5), „Biały Kamień czyta” (Filia 6),
- cykl prezentacji „Co czytali wałbrzyskanie, kiedy byli mali?”. Wspomnieniami o lekturach swego dzieciństwa podzielili się samorządowcy, dyrektorzy placówek oświatowych i opiekuńczych, przedstawiciele instytucji kultury i bibliotekarze. Materiały prezentowano na bibliotecznym FB.

V TYDZIEŃ Z REGIONEM

W dniach 18 – 22.10.br. odbyła się kolejna edycja TYGODNIA Z REGIONEM tym razem pod hasłem „Region w pięciu odsłonach” (dofinansowany z dotacji Funduszu Regionu Wałbrzyskiego). W tym roku w programie znalazły się spotkania i prelekcje:

- **Adriana Ziątka**, z zawodu organisty, pasjonata historii regionu, który zabrał odbiorców na fascynującą wędrówkę po wałbrzyskich kościołach, m.in. po Kolegiacie pw. Św. Aniołów Stróżów czy kościele pw. Zmartwychwstania Pańskiego, ich symbolicznym wystroju, przemianach na przestrzeni lat.
- **Zbigniewa Józwiakowskiego**, byłego górnika Kopalni Węgla Kamiennego „Victoria” w Wałbrzychu, który w prywatnym domu stworzył Izbę Tradycji Górniczej. Jest członkiem Stowarzyszenia Gwarków KWK „Victoria” i Kopalń Wałbrzyskich. Na spotkaniu zaprezentował wiele górniczych pamiątek, które stały się pretekstem do barwnych opowieści. Atrakcją była m.in. możliwość przyjrzenia się z bardzo bliska niemieckim dokumentom. Na koniec Jarosław Paska opowiedział o historii i planach związanych z szybem „Irena”.
- **Barbary Malinowskiej**, która w tym roku obchodziła dwudziestolecie pracy twórczej. Z wykształcenia dekorator wnętrz, a z zamiłowania malarka i poetka. Autorka tomików poezji. Z tej okazji artystka zaprezentowała zgromadzonym w Galerii pod Atlantami gościom, jak malarstwo może przenikać się z poezją i muzyką. Przygotowana prezentacja pozwoliła uczestnikom na podziwianie ponad 300 obrazów jej autorstwa.
- **Joanny Lamparskiej**, pisarki, dziennikarki, regionalistki. Podczas spotkania autorka promowała swoją najnowszą książkę - „Ostatni świadek. Historie strażników hitlerowskich skarbów”. Pisarka współpracuje z czasopismami o tematyce podróżniczej. Na kanale youtube Radia Wrocław od 2020 roku prowadzi cykl „Dolnośląskie Tajemnice”. Autorka zaprezentowała unikalne zdjęcia i skany artykułów z prasy dolnośląskiej z lat 40. XX wieku. Mówiła o spotkaniach z ludźmi, które zamiast rozwikłać jakąś zagadkę prowadziły do kolejnej tajemnicy

Łącznie we wszystkich spotkaniach wzięło udział 153 osoby.

SPOTKANIA AUTORSKIE

Jacek Hołub – dziennikarz, autor książek m.in. „Niegrzeczne. Historie dzieci z ADHD, autyzmem i zespołem Aspergera - w ramach obchodów Światowego Dnia Świadomości Autyzmu (2.04/ MFB).

Jakub Malecki – pisarz, autor bestsellerowych powieści m.in. „Rdza”, „Dygot”. Promocja ostatniej książki „Święto ognia”. Spotkanie w ramach Tygodnia Bibliotek (10.05/ Galeria pod Atlantami).

Agnieszka Frączek – językoznawczyni, leksykografka, autorka popularnych książek dla dzieci, w których popularyzuje wiedzę o współczesnej polszczyźnie, m.in. „Rymobranie”, „Byk jak byk”, „Rany Julek! O tym, jak Tuwim został poetą” (27.04/ Filia 1)

Katarzyna Budzis – na co dzień doradca finansowy, autorka książki „#ZadbaniFinansowo. Przystępnie o finansach osobistych”. Spotkanie promujące książkę (28.04/ MFB).

Daga Bożek – pisarka, tłumaczka, autorka książek i uczestniczka wypraw polarnych m.in. „Polarniczki. Zdobywczynie podbiegunowego świata”, laureatka Nagrody Magellana 2020 za biografię Ryszarda Czajkowskiego (10.06/ Galeria pod Atlantami).

Katarzyna Duda – pochodząca z Wałbrzycha specjalistka ds. polityki społecznej i rynku pracy, promująca już drugą książkę poruszającą dość trudne zagadnienia społeczne. Podczas spotkania zaprezentowała fragmenty książki „KORPO. Jak się pracuje w zagranicznych korporacjach w Polsce” (28.06/ Filia nr 5)

Anna Czerwińska-Rydel – ceniona twórczyni literatury dziecięcej i młodzieżowej; z wykształcenia muzyk i pedagog, spotkała się z młodymi czytelnikami i promowała swoją twórczość, głównie biografie znanych twórców i kompozytorów, m.in. H. Wieniawskiego i F. Chopina, napisane specjalnie dla małych czytelników (22.09/ Dział Dziecięco-Młodzieżowy)

Malwina Ferenc – wrocławska autorka, która była gościem specjalnym Dnia Kawy, organizowanego wspólnie z Muzeum Porcelany. Pisarka promowała przede wszystkim cykl swoich książek z kawą w roli głównej pt. „Neon Cafe” (29.09/ Galeria pod Atlantami)

Magdalena Grzebalkowska i Ewa Winnicka – to goście tegorocznej Nocy Bibliotek, które promowały najnowszą wspólnie napisaną książkę pt. „Jak się starzeć bez godności”. Dziennikarki, publicystki, pisarki tym

razem w duecie podjęły w książce (i podcastach) bez tabu, z humorem i dystansem ważny temat starości (1.10/ Galeria pod Atlantami).

Zofia Stanecka - pisarka, dzięki której dzieci poznały cykl o Basi i jej przygodach. Podczas spotkania odbyły się także warsztaty plastyczne dla najmłodszych z wykorzystaniem tekstów autorski (6.10/ MFB).

Filip Zawada - poeta, prozaik, muzyk, fotograf, performer, reżyser i aktor. Promował swoją twórczość nie tylko literacką, w tym najnowszą książkę „Weź z nią zatańcz” (10.11/ MFB)

Julian Golak- spotkanie autorskie połączone z promocją książki „Polacy, Czesi i Niemcy zasłużeni dla wolności, solidarności i integracji europejskiej” (8.12/ Galeria pod Atlantami).

SPOTKANIA O TEMATYCE REGIONALNEJ

Krystyna Janosz – autorka książki „Z Jedwabnego pod błękitne niebo Kazachstanu”. Tematyka spotkania dotyczyła opisanych historii związanych ze zsyłkami Polaków oraz zbrodniami w Katyniu i Jedwabnem. Współorganizatorzy spotkania: UM Wałbrzych i Wałbrzyskie Koło Sybiraków (16.02/ Czytelnia czasopism).

Magdalena Woch - kierowniczka Działu Muzealno-Edukacyjnego Zamku Książ, współautorka książki „Zamek Książ – historia i tajemnica”. Spotkanie pod hasłem „Barokowy Książ” pełne ciekawostek dotyczących zamkowej barokowej architektury oraz historii mieszkańców Książa (23.03/ MFB).

Mateusz Mykityszyn – dziennikarz, regionalista, prezes Fundacji Księżnej Daisy von Pless, autor wydanego przez Urząd Miasta „Spaceru historycznego”, będącego zbiorem przewodników po rewitalizowanych dzielnicach miasta dla miłośników pieszego zwiedzania Wałbrzycha. Promocja publikacji (5.04/ Galeria pod Atlantami).

Piotr Kuczmir i Agnieszka Łabuz – społeczni opiekunowie zabytków, przedstawiciele Łużyckiego Towarzystwa Historycznego Zamku Czocha, autorzy książki pt. „Zamek Czocha. Tajemnice warowni i regionu”. Spotkanie wzbogacone pokazem multimedialnym i prezentacją zamkowych eksponatów (20.04/Czytelnia czasopism).

Marta Hożewska – wałbrzyszanka od wielu lat pracująca z tekstem literackim, tłumaczka literatury bułgarskiej. Spotkanie promowało najnowszą książkę autorki – „Szew za igłą”, pięknie wydaną historię dziadka pisarki, pilota Dywizjonu 300. Spotkanie poprowadziła Magdalena Rabizo-Birek, profesorka Uniwersytetu Rzeszowskiego (16.05/ Galeria pod Atlantami).

Joanna Żak-Bucholc – autorka powieści obyczajowych i historycznych, promująca wydanie kolejnej książki o czasach i bohaterach epoki Bolka II Małego „Jaworowi ludzie II. Rzecz o czasach księżnej Agnieszki” (26.05/ Czytelnia czasopism).

Magdalena Włodarska – przewodniczka po Zamku Książ, regionalistka. Tematem spotkania był Jan Henryk XI von Hochberg i jego działalność społeczna w latach 1855-1907. Prelegentka opowiedziała m.in. o działalności księcia na rzecz mieszkańców, w tym górników zatrudnionych w książzańskich kopalniach (29.06/ MFB).

Artur Szalkowski, dziennikarz, publicysta autor książki pt. „Tajemnice Wałbrzycha”. Okazją do spotkania była premiera jego najnowszej książki „Tajemnice Wałbrzycha cz.2” (16.11/ MFB).

O TYCH, CO ODESZLI – to spotkania poświęcone wspomnieniom osób związanych z regionem, które odeszły w danym roku. Tym razem poświęcone naszej zmarłej koleżance Elżbiecie Kwiatkowskiej-Wyrwisz – wieloletniej kierownicze Pracowni Regionalnej Biblioteki pod Atlantami i miłośniczce regionu wałbrzyskiego. Tę nietuzinkową postać wspominały osoby, które miały okazję z nią współpracować, m.in. wiceprezydent Sylwia Bielawska, Piotr Retecki, Mateusz Mykityszyn, Krzysztof Kobielec i Gwidon Hefid. (18.11/ Galeria pod Atlantami).

Ponadto wiele spotkań autorskich odbyło się w ramach opisanych poniżej projektów ministerialnych.

PROJEKTY MINISTERIALNE

„WSZYSTKIE ŚWIATY BRUNONA SCHULZA” - projekt zakładał podniesienie kompetencji czytelniczych i rozbudzenie potrzeb literackich poprzez odwołanie się do ważnej rocznicy - 130. rocznicy urodzin i 80. śmierci Brunona Schulza. Zaplanowane działania ukazały mniej znaną twarz pisarza, nieznane wątki i detale jego biografii ukazane w kontekście ówczesnej kultury, polityki oraz historii. W projekcie znalazły się spotkania autorskie, warsztaty i gra mobilna. Wydarzeniem towarzyszącym była wystawa w Galerii pod Atlantami „Drohobycz – miasto przyjaźni”, przygotowana w całości przez pracowników biblioteki.

Dzięki realizacji projektu "Wszystkie światy Brunona Schulza" zrealizowano jego główne założenie jakim było przełamanie niechęci młodzieży do czytania literatury pięknej. Udało się ich przekonać, że warto burzyć własne przyzwyczajenia i sięgać po literaturę trudną, poszerzającą horyzonty. Intrygująca i pełna kontrastów twórczość okazała się dobrym punktem wyjścia do działań mających zainteresować młodych ludzi książką i biblioteką. W realizacji zamierzonych celów pomogła różnorodność założonych działań. Zadanie przebiegło zgodnie z harmonogramem, po etapie przygotowawczym, od 28 marca do 18 listopada 2022r. trwał etap realizacji zadania, w tym:

- „Drohobycz - miasto przyjaźni. Jachimowicz/Schulz” - warsztaty dla młodzieży prowadzone przez pracownika Działu Informacji Naukowej i Czytelń - 5 warsztatów/ 93 osoby.

- „Schulz 3.0” – przygotowanie i przeprowadzenie mobilnej gry miejskiej w aplikacji ActionTrack – opartej na biografii i twórczości autora / W grze uczestniczyło 41 osób.
- „W stronę Schulza” - warsztaty przygotowane i prowadzone przez pracownika Biura Wystaw Artystycznych w Wałbrzychu - 2 warsztaty/49 osób.
- „Świat grozy Brunona Schulza” spotkanie w formie wykładu, który przygotował Wojciech Gunia – tłumacz, literaturoznawca, autor utworów literackich z gatunku grozy - 2 warsztaty/ 83 osoby.
- „Sanatorium pod Klepsydrą” reż. Jerzy Wojciech Hass, - pokaz filmu poprzedzony wprowadzeniem pracownika Działu dla Dorosłych PiMBP „Biblioteki pod Atlantami” - 28 osób.
- Spotkanie autorskie z Agatą Tuszyńską – pisarką i reportażystką, autorką ponad 20 publikacji zaliczanych do literatury faktu. Autorka książki „Naręczona Schulza” – 1 spotkanie/ 77 osób.
- Spotkanie autorskie z Błażem Torąńskim - pisarzem, dziennikarzem, publicystą, autorem książek, które stanowią doskonałe tło do czasów, w których przyszło żyć i tworzyć Schulzowi - 1 spotkanie/ 36 osób.
- Warsztaty z Kubą Woynarowskim, laureatem Paszportu Polityki autorem "Martwego sezonu", powieści graficznej osnutej na motywach prozy Brunona Schulza - 2 warsztaty/ 42 osoby.

Łącznie zorganizowano 15 wydarzeń, w którym udział wzięło 450 uczestników.

„TYDZIEŃ SŁOWIAŃSKI” - projekt polegający na organizacji cyklu imprez, których osią była Noc Świętojańska. Tematyka kultury Słowian została wykorzystana jako płaszczyzna, na której mogły spotkać się zróżnicowane grupy wiekowe i społeczne, zarówno jako odbiorcy i animatorzy wybranych działań. Oferta miała w dużej mierze charakter międzypokoleniowy i rodzinny. Poprzez odwołanie się do wspólnych słowiańskich korzeni posłużyła również integracji lokalnej społeczności z mniejszością ukraińską, coraz liczniej uczestniczącą w życiu miasta. Wszystkie działania projektowe przeprowadzono w terminie 20-25.06, w tym :

- „Galeria instrumentów tradycyjnych”- warsztaty muzyczne dla dzieci prowadzone przez Fundację OVO dla Kultury i Edukacji.
 - Spotkania autorskie Jakuba Bobrowskiego i Mateusza Wrony, autorów książek o tematyce słowiańskiej: „Mitologii Słowian” i „Czarty, biesy, zjawy. Opowieści z pańskiego stołu” poprowadzone przez kulturoznawcę, dr Monikę Bisek-Grąż.
 - „Cuda-Wianki" warsztaty plastyczne dla najmłodszych.
 - „Nie tylko Świętojańska - motywy słowiańskie w twórczości polskich romantyków” prelekcja Natalii Kościńskiej, autorki podcastu Słowiańskości (dla młodzieży).
 - „Słowiańskie podszepty” prelekcja M. Mazurek z "Klubu Mela. Żyj z entuzjazmem i rozwijaj się”.
 - Spotkanie autorskie Łukasza Wierzbickiego, autora książki "Drzewo. Podróż w świat słowiańskich mitów i inne opowieści" dla dzieci.
 - „Na rozstajnych drogach. Opowieści o demonach słowiańskich” spektakl narracyjny w wykonaniu aktora z „Karawany Opowieści”.
 - „Lalki motanki – słowiańskie talizmany szczęścia" warsztaty rękodzielnicze prowadzone przez Stowarzyszenie „Ukraina-Wałbrzych”.
 - „Spacer zielarski” po Parku im. Sobieskiego z elementami gry terenowej, połączony z opowieścią o ziołach wykorzystywanych przez Słowian prowadzony przez biologa Michała Konkela, przy współpracy Koła Przewodników Sudeckich i Terenowych PTTK.
 - „Wianki” warsztaty artystyczne wyplatania wianków prowadzone przez Krystynę Mosiewicz.
 - „Gimnastyka Słowiańska” zajęcia ruchowe prowadzone przez Małgorzatę Mazurek z „Klubu Mela. Żyj z entuzjazmem i rozwijaj się”.
 - „Śleza – tajemnicza góra Słowian” prelekcja prowadzona przez dr Monikę Bisek-Grąż.
 - „Korzenie” - spektakl w formie pokazu ognia w wykonaniu Grupy Tancerzy Ognia „Impuls” z Wałbrzycha przed budynkiem biblioteki w Rynku.
- Przygotowano również mobilną grę miejską w Aplikacji ActionTrack - „Słowiański bór”.

We wszystkich wydarzeniach wzięło udział łącznie blisko 700 osób.

„LITERACKA KARAWANA DO MARZEŃ” – to projekt nawiązujący do przedsięwzięcia W. Rutkiewicz, której poświęcono rok 2022. Głównym celem projektu było zainteresowanie młodych wałbrzyszan literaturą górską. Ukazując różne oblicza najlepszej polskiej himalaistki oraz tematyki gór pokazano młodym ludziom, że literatura może być dobrym wstępem i inspiracją do realizacji swoich, także górskich marzeń. Zachętą do zainteresowania się literaturą, były przede wszystkim spotkania z polskimi himalaistami. Poprzez swoje opowieści, pokazy multimedialne oraz autorskie książki przybliżyli oni młodym ludziom nieznaną im rejon świata, a także zainspirowali do pokonywania własnych barier i realizowania marzeń. Kreatywność w innym spojrzeniu na otaczający ich świat, a także inspiracja górską literaturą ukazana została w pracach nadesłanych na dwa ogłoszone konkursy. Zainteresowanie młodzieży projektem i jego przedmiotem widoczne było także w statystykach gier mobilnych na tak ulubionych przez młodych ludzi smartfonach. Podczas prelekcji przewodników PTTK zawiązała się nieformalna grupa miłośników gór, która planuje organizację kolejnych

górkich prelekcji i spotkań w Bibliotece pod Atlantami. Jest to dowód na osiągnięcie kolejnego rezultatu, jakim było wykreowanie w środowisku lokalnym wspólnoty w oparciu o wspólne zainteresowania i wzorce. Ponadto realizacja projektu pozwoliła pogłębić współpracę z partnerami na rzecz kształtowania kultury czytelnictwa. Projekt „Literacka karawana do marzeń” zrealizowany został zgodnie z harmonogramem i po etapie przygotowawczym, od 1 sierpnia do 30 października zrealizowano wszystkie planowane działania:

1. Spotkania autorskie:

- a) z himalaistami znającymi Wandę Rutkiewicz: Leszkiem Cichym i Alekiem Lwowem (2 spotkania/ 134 osób);
- b) z autorką biografii Wandy Rutkiewicz, Anną Kamińską (1 spotkanie/ 73 osoby); Wałbrzyski Ośrodek

Kultury wsparł nas sprzętem i jego obsługą przy organizacji spotkań autorskich.

2. Spotkanie z przewodnikami PTTK (2 spotkania/ 63 osoby); Koło Przewodników Sudeckich i

Terenowych przy Oddziale PTTK „Ziemi Wałbrzyskiej” w Wałbrzychu przeprowadziło prelekcje.

3. Projekcje filmów o tematyce górskiej „Everest” i „Pomiędzy nami góry” (2 projekcje/ 70 osób).

4. Konkursy:

- a) fotograficzny „Moja góra” na najlepsze zdjęcie Sudetów (1 konkurs/ 20 uczestników);
- b) literacki „Moja góra” na najlepsze opowiadanie lub wiersz z motywem gór (1 konkurs/ 25 ucz.).

5. Gry mobilne mobilnych na smartfon z wykorzystaniem aplikacji ActionTrack:

- a) „A gdyby tak rzucić wszystko i wyjechać w... Sudety” (1 gra/ 50 osób);
- b) „Karawana do marzeń” (1 gra/ 56 osób).

6. Happeningi literackie zorganizowane na wałbrzyskich szczytach (Borowa, Góra Parkowa, Wzgórze Gedymina, Waligóra), połączone z publicznym czytaniem fragm. literatury górskiej (4 happeningi/ 124 osoby). Stowarzyszenie Przyjaciół "Biblioteki pod Atlantami" oraz Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Koło Wałbrzych pomogły zorganizować i przeprowadzić happeningi promocyjne.

Na bieżąco prowadzono ewaluację zadania.

Łącznie zorganizowano 15 wydarzeń, w którym udział wzięło 615 uczestników.

WAŁBRZYSKIE ABC - projekt realizowany od października 2022 roku do czerwca 2023 r., w ramach programu grantowego dla społeczności lokalnych „Moje miejsce na Ziemi” Fundacji ORLEN. Adresowany jest do najmłodszych mieszkańców Wałbrzycha i regionu. Ma na celu zapoznanie dzieci z historią i przyrodą regionu, a także przybliżenie im regionalnego dziedzictwa kulturowego, w tym zapoznanie z najważniejszymi symbolami i legendami naszego miasta. Na projekt składa się cykl warsztatów dla najmłodszych "Wałbrzyskie ABC".

6 grudnia zostały przeprowadzone pierwsze z zaplanowanych warsztaty regionalne „Czarne złoto. Jak i gdzie kiedyś węgiel wydobywano w Wałbrzychu?” dla dwóch grup z Publicznej Szkoły Podstawowej nr 28 im. Jana Pawła II. **Dotychczas wzięło w nich udział 43 uczniów.**

OFERTA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Działania cykliczne

Różne strony książki (Filie nr 1, 3, 5, 6 i 7 z oddziałem dziecięcym, MFB, centrala) – program w zakresie edukacji czytelnictwa, który ma pomóc w rozwijaniu kompetencji czytelnictwa oraz rozbudzaniu chęci obcowania z różnymi formami książki. W omawianym okresie zrealizowano 103 zajęcia biblioteczne oraz 23 warsztaty intrologatorskie, wzięło w nich udział łącznie 1 848 uczestników.

Żyj w zgodzie z przyrodą - program w zakresie szeroko rozumianej ekologii realizowany we wszystkich oddziałach dziecięcych. Ma na celu uświadamianie dzieciom niepożądanych i niebezpiecznych zjawisk w środowisku oraz rozwijanie postaw i nawyków proekologicznych. W ramach programu zorganizowano 33 zajęcia i warsztaty, w których uczestniczyły 452 osoby (Filie nr 1, 3, 5 z oddziałem dziec., centrala).

Wałbrzych wczoraj i dziś (Filie nr 3, 5, 6 z oddziałem dziecięcym, centrala). – program edukacji regionalnej, prowadzony w oparciu o materiały i zbiory biblioteczne, przybliżający postaci i wydarzenia bliższej i dalszej historii miasta. W ciągu roku przeprowadzono 17 zajęć programu dla 201 uczestników.

Klub Czytających Rodzin (Filie nr 1, 5, 7 z oddziałem dziecięcym, MFB, Dział Dziecięco-Młodzieżowy) – cykliczne spotkania literackie skierowane do dzieci i ich rodzin, mające na celu budowanie i pielęgnowanie więzi rodzinnych poprzez wspólne czytanie. W wymienionych komórkach odbyło się 37 spotkań z udziałem 208 os.

Bajkowy Klub Malucha (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym, MFB) – zajęcia dla najmłodszych organizowane w oparciu o książki edukacyjne i obrazkowe, w połączeniu z zabawami i ćwiczeniami sensorycznymi. Przeprowadzono 16 spotkań dla 96 uczestników.

Mam pomysł – (MFB) zajęcia cykliczne z wykorzystaniem zasobów i narzędzi biblioteki (literatura dziecięca, książki obrazkowe, stanowiska komputerowe, filmy dla dzieci) w celu uczenia przez zabawę i eksperymentowania, wspólnego tworzenia, a także dzielenia się wiedzą i rozwiązywania problemów. Zajęcia przeznaczone dla dzieci w wieku szkolnym. Odbyło się 5 spotkań dla 73 dzieci.

Plecak pełen muzyki (MFB) - cykl spotkań muzyczno-literackich przeznaczonych dla dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych, podczas których uczestnicy poznają kulturę muzyczną oraz obyczaje poszczególnych krajów i kontynentów. Elementy kultury pokazywane są dzieciom poprzez książki oraz utwory muzyczne z tych regionów. W ciągu roku odbyło się 11 zajęć, w których uczestniczyło 201 dzieci.

Nowe Media (MFB) - zajęcia dla młodzieży poświęcone nowym mediom w perspektywie kulturowej. Ich zadaniem jest przybliżenie młodzieży zagadnień związanych z tekstami kultury charakterystycznymi dla nowych mediów, przestrzeni cyfrowej i kultury Internetu oraz pokazanie, że sztuka to nie tylko eksponaty w muzeach, ale także to, czym się interesują i z czym obcuja na co dzień. Każde zajęcia składają z części wykładowej oraz warsztatów twórczych lub zajęć multimedialnych. Zorganizowano 5 spotkań dla 54 osób.

Młodzi przed Ekranem (MFB) - przeznaczone dla młodzieży seanse filmowe rozwijające wrażliwość oraz przybliżające uczestnikom ważne, czasem trudne tematy poprzez projekcje wartościowych, skłaniających do refleksji filmów. Spotkania zakończone są dyskusją, podczas której młodzież może podzielić się swoimi spostrzeżeniami, wrażeniami i emocjami. W 5 projekcjach udział wzięło 73 uczestników.

Młodzieżowy Dyskusyjny Klub Książki (Filia nr 1 i 7 z oddziałem dziecięcym) - spotkania poświęcone literaturze młodzieżowej, głównie z zakresu fantastyki. Biorą w nich udział niewielkie grupy młodzieży licealnej. W ciągu półroczia w 10 spotkaniach uczestniczyło 26 osób.

Kodowanie na dywanie (Filia nr 1 i 7 z oddziałem dziecięcym) – zajęcia dla klas początkowych szkoły podstawowej, służące nauce kodowania (13 zajęć/ 237 os.).

Zrozumieć autyzm – (Filia nr 1, 5, 7 z oddziałem dziecięcym, centrala) - zajęcia dla grup szkolnych i przedszkolnych, odbywające się w kwietniu br. z okazji wałbrzyskich obchodów Miesiąca Świadomości Autyzmu (14 zajęć/ 230 os.).

„Książka mówiona, dotykana i czytana” (Oddział Książki Mówionej) – cykl zajęć zapoznających z zasadami savoir vivre'u wobec osób niepełnosprawnych. Celem edukacji jest poszerzenie wiedzy uczniów klas I-III na temat rodzajów niepełnosprawności oraz przełamywanie barier w kontakcie z takimi osobami (6 zajęć/ 72 os.).

Przerwa na czytanie (Filia nr 3 z oddziałem dziecięcym) - spotkania z grupami przedszkolnymi, podczas których w trakcie głośnego czytania prezentowano najmłodszym utwory stanowiące kanon literatury dziecięcej, by w ten sposób utrwałać nawyk kontaktu z książką, rozwijać pamięć, język i wyobraźnię (4 zajęcia/ 72 os.).

Planszówkowy zawrót głowy (Filia nr 5 z oddziałem dziecięcym) - spotkania poświęcone nie tylko potyczkom przy grach planszowych czy konsoli X-box, ale także wspólnemu omawianiu zasad gier oraz zabawom inspirowanym najpopularniejszymi grami (8 zajęć/ 75 os.).

Klub Pasjonatów Gier RPG (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym i MFB) – w II. połowie roku zawiązały się małe 2 grupy miłośników gier fabularnych, które cyklicznie spotykają się, urządzając sesje RPG w oparciu m.in. o popularną wśród młodzieży grę Warlock czy Cyberpunk 2077 (7 spotkań/ 63 os.).

Rodzinne warsztaty plastyczne (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym) – cieszące się dużym zainteresowaniem zajęcia dla rodzin z dziećmi, podczas których uczestnicy wspólnie wykonują tradycyjne dekoracje i ozdoby. Odbyły się warsztaty związane tematycznie ze zwyczajem Halloween oraz świętami Bożego Narodzenia.

Spotkania z Panią Książką (Filia nr 6 z oddziałem dziecięcym) – zajęcia, w których wzięły udział przedszkolaki i uczniowie klas „0”, zapoznające dzieci z wartościową najnowszą literaturą, podsuwające pomysły na wakacyjne lektury oraz inspirowane nimi zabawy (6 zajęć/ 90 os.).

Kreatywna Siódemka (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym) – rodzinne spotkania, w trakcie których powstają ciekawe prace, wykonywane różnymi technikami, najczęściej z materiałów wtórnych, przez co oprócz kreatywności rozwijają świadomość ekologiczną (10 zajęć/ 60 os.).

Młodzi Cyfrowi (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym) - Gamifikacja, czyli od książki do gry - warsztaty tworzenia gier na podstawie literatury (5 zajęć/ 115 os.).

Krótkie historie w stereo i w kolorze (Oddział Zbiorów Audiowizualnych) - zajęcia edukacyjne przeznaczone dla dzieci przedszkolnych i szkolnych, poświęcone mediom w obszarach, z którymi najczęściej obcuja dzieci, jak muzyka czy film (9 zajęć/ 128 os.).

Poranki filmowe (MFB) – projekcje bajek i filmów dla najmłodszych, w tym dla dzieci ukraińskich. Organizowane w godzinach przedpołudniowych (16 zajęć/ 294 os.).

Inne działania zrealizowane w ramach oferty

Dolnośląski Festiwal Nauki 2022 – jak co roku, biblioteka zorganizowała w ramach tego wydarzenia zajęcia i warsztaty dla grup szkolnych. W Filii nr 1 z oddziałem dziecięcym odbyły się 4 warsztaty dla dzieci przedszkolnych pod hasłem „Laboratorium Małego Odkrywcy”. Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym przygotowała cykl warsztatów „Magiczna biblioteka” dla uczniów klas 0-III szkół podstawowych, w trakcie których dzieci mogły wykonać szereg naukowych eksperymentów, takich jak „Deszcze w słoiku”, „Lampa lawa”, „Wystrzałowa reakcja - wulkan” czy „Ciecz nie-newtonowska”. W Multimedialnej Filii Bibliotecznej uczestnikom zaproponowano „Podróże w świecie gier cyfrowych”. Celem spotkania było pokazanie młodzieży gier od innej strony (jako medium o takim samym potencjale kulturowym jak książka czy kino), wskazanie im możliwości poprowadzenia dalszej edukacji w kierunku gier i groznawstwa, a także poszerzenie u uczestników umiejętności analizy i interpretacji wątków występujących w przyswajanych przez nich mediach.

Dzień Królowy - (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym) - ciekawe wydarzenie, w którym wzięły udział grupy przedszkolne z Przedszkola Niepublicznego Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety. Imprezę wypełniło szereg zabaw, gier i aktywności dla najmłodszych. Zajęcia rozpoczęły się od Pasowania na Królową i Rycerza. Pod koniec spotkania dzieci wykonały prace plastyczne, pozowały przy fotościanie i częstowały się cukierkowym tortem.

Międzynarodowy Dzień Kropki (Filie 1 i 5 z oddziałem dziecięcym) – obchodzony 15 września to święto kreatywności, odwagi i pomysłów. Z tej okazji zorganizowano warsztaty plastyczne i artystyczne inspirowane książką H. Reynolds'a pt. "Kropka".

Dzień Postaci z Bajek (Filie nr 1, 5, 6, 7 z oddziałem dziecięcym, MFB i centrala) – w tym dniu zorganizowano szereg spotkań dla dzieci a także rodziców z dziećmi, podczas których nie tylko czytano ulubione bajki, ale także organizowano zabawy z przygotowanymi rekwizytami popularnych bajkowych bohaterów. Odbyły się również projekcje „Retro bajek” – w ten sposób dzieci poznawały bajki swoich rodziców i dziadków. W Filii nr 7 rozegrano mobilną grę miejską w aplikacji Action Track oraz rodzinny escape room ph. „Bajkę łap!”.

Dzień Pluszowego Misia (Filie nr 3 i 6 z oddziałem dziecięcym) - podczas obchodów tego dnia dzieci poznawały historię powstania ulubionej zabawki, przedstawiały swoje pluszaki, słuchały bajek i śpiewały „misiowe” piosenki.

Z brajlem za pan brat (Oddział Książki Mówionej) - zajęcia edukacyjne dla dzieci pozwalające im zrozumieć bariery, z jakimi zmagają się na co dzień osoby niewidome i niedowidzące. Uczestnicy warsztatów zdobywają wiedzę na temat m.in. jak powstawał alfabet punktowy brajla i jak wygląda tabliczka brajlowska. W trakcie spotkania uczniowie próbują swoich sił w pisaniu brajlem za pomocą tabliczki i dłutka.

Wokół literatury i filmu (Oddział Zbiorów Audiowizualnych) – organizowane we współpracy z III LO spotkania dla młodzieży, mające charakter dyskusyjnego klubu filmowego, których oś stanowią produkcje filmowe oparte na wybitnej literaturze.

O mowie nienawiści i hejcie (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym) – zajęcia dla młodzieży w ramach akcji zorganizowanej przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Uczestnicy pracowali z książką pod tym samym tytułem, zapoznali się z multimedialną prezentacją na temat hejtu i mowy nienawiści, brali udział w dyskusji oraz quizie. W dwugodzinnych warsztatach wzięli udział uczniowie I LO.

Prawo autorskie – co wolno, a czego nie wolno (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym) - zajęcia dla uczniów I LO. Uczestnicy zajęć obejrżeli multimedialną prezentację poświęconą prawu autorskiemu. Ponadto kwestię praw autorskim młodzież przedyskutowała na przykładzie książki „Almond” autorstwa Sohna Won-Pyunga.

W harmonii z książką (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym) - warsztaty tworzenia leporello, czyli książki harmonijki dla uczniów szkół podstawowych, łączące promocję czytania z rozwijaniem kreatywności dzieci.

Jak odstraszyć strach? (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym, MFB, centrala) – warsztaty literackie dla najmłodszych na bazie książki Pawła Pawlaka „Nie bój się dziadku!”, wprowadzone do oferty z uwagi na adaptację tej pozycji przez wrocławski Teatr Lalki i Aktora.

Pasowanie na Czytelnika (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym, MFB, centrala) – uroczystości związane z włączeniem uczniów klas I w poczet czytelników Biblioteki pod Atlantami.

OFERTA DLA DOROSŁYCH, W TYM SENIORÓW

Działania cykliczne

Dyskusyjny Klub Książki (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym, MFB) - spotkania osób, które lubią czytać, dzielić się spostrzeżeniami na temat wybranych książek. Udział w spotkaniach umożliwia im poszerzanie horyzontów, kształtuje gusta literackie, ułatwia sięganie po wartościową literaturę (19 spotkań/ 136 os.).

Popołudnie z książką (Filie nr 3, 5, 6 z oddziałem dziecięcym) - spotkania dla pasjonatów czytania, dające możliwość dyskusji inspirowanych ciekawą lekturą; odpowiednik klubów DKK działających w większych filiach (21 spotkań/ 209 osób).

Akademia Pogodnego Seniora (Filie nr 1, 6 i 7 z oddziałem dziecięcym, centrala) – cykl spotkań dla seniorów, którzy mają własne zainteresowania i lubią się dzielić nimi z innymi. Są one okazją do wyjścia z domu i rozmów na interesujące tematy. Tematyka spotkań jest bardzo różnorodna, dobierana pod kątem potrzeb i zainteresowań seniorów:

Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym:

- Łamigłówki i gry logiczne ćwiczące i usprawniające pamięć,
- Cała prawda o cukrze – warsztaty z dietetykiem,
- Kolaże naszych marzeń – zajęcia plastyczne z okazji Dnia Marzyciela,
- Święta na świecie

Filia nr 6 z oddziałem dziecięcym:

- Formy książki,
- Pierwsza pomoc – szkolenie przeprowadzone przez ratownika medycznego, pracownika Straż Miejskiej,
- „Pamiętajmy o Osieckiej” – spotkanie poświęcone życiu i twórczości tej wybitnej autorki tekstów piosenek,
- Warsztaty układania stroików – działanie realizowane w ramach współpracy z Zespołem Pracy Socjalnej nr 2,
- Regionalne tradycje świąteczne.

Ponadto Filia nr 6 nawiązała stałą współpracę z DPS Domem Seniora-Biały Kamień. Pracownicy filii przygotowali i przeprowadzili spotkania dla tamtejszych seniorów:

- „Różne formy książki” – mieszkańców DPS zapoznano z różnymi formami książki dostępnymi w zbiorach „Biblioteki pod Atlantami”,

- „Europejski Dzień Seniora” – impreza zorganizowana we współpracy z uczniami PSP Nr 2,
- „Literackie popołudnia - Marian Jachimowicz" - prezentacja multimedialna o wałbrzyskim poecie,
- „Narodowy Dzień Niepodległości” - impreza zorganizowana we współpracy z uczniami PSP Nr 2, zakończona wspólnym śpiewaniem pieśni patriotycznych.

Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym:

- Rozmowy o kinie,
- Kreatywnie na Piaskach.

Po kilku pierwszych spotkaniach uczestniczący w nich seniorzy utworzyli nieformalny dyskusyjny klub filmowy, ponieważ jest to tematyka, która interesuje ich najbardziej.

Dział dla Dorosłych (centrala):

- „Rozmowy o naszym języku” – prelekcja H. Wiśniewskiego z okazji M. Dnia Języka Ojczystego,
- „W kręgu japońskiej kultury” - spotkanie z Dominiką Górką,
- „Źródła ikonograficzne w zbiorach Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie” – prelekcja dr Anny Hejczyk,
- „Listy do...” – warsztaty biblioterapeutyczne na podstawie książki Artura Cieślara „Listy do Małgosi. Jabłoń kwitnie zawsze”, przeprowadzone z okazji Ogólnopolskiego Dnia Biblioterapii. Łącznie w ramach cyklu odbyły się 32 spotkania dla seniorów, w których udział wzięło 327 osób.

Seanse filmowe (MFB, centrala)

- cykl „**Literatura na Ekranie**” (MFB)– seanse poświęcone ciekawym adaptacjom filmowym (10 projekcji/ 208 os.);
- cykl „**Warto obejrzeć**”(MFB) - projekcje filmów wartych uwagi ze względu na zdobyte nagrody, obsadę aktorską bądź kontrowersyjny i skłaniający do refleksji temat. Filmy poprzedzone są wprowadzeniem dotyczącym np. gatunku filmowego, czy też zagadnienia poruszanego w filmie (10 projekcji/ 226 os.);
- cykl „**Wakacyjne Kino w Bibliotece**” (MFB) - projekcje filmów o lekkiej tematyce, nawiązującej do letniego klimatu i podróży (8 projekcji/ 116 os.);
- **Seans pod Atlantami** (Dział dla Dorosłych) – w odpowiedzi na propozycję Wałbrzyskiej Rady Seniorów zorganizowano w 2. półroczu kilka kameralnych seansów (3 projekcje/ 21 os.)
- cykl „**Kultura online ale razem**” (Dział dla Dorosłych) – spotkania, których celem jest wspólne oglądanie dostępnych/transmitowanych online wydarzeń kulturalnych koncertów i paneli dyskusyjnych. W realizacji cyklu są wykorzystywane fragmenty filmów fabularnych i dokumentalnych z zasobów sieciowych i zbiorów Fonoteki (10 projekcji/ 111 os.).

Cyber Senior (Filia nr 5 i 7 z oddziałem dziecięcym, MFB) - od kwietnia br. wznowiono warsztaty komputerowe dla osób starszych, chcących poszerzać swoje umiejętności informatyczne w podstawowym zakresie, pozwalającym im na samodzielną obsługę poczty elektronicznej czy korzystanie z portali społecznościowych (47 zajęć/ 122 os.).

Hand made w bibliotece (Filia nr 5 z oddziałem dziecięcym) - cykl spotkań poświęconych pasjom artystycznym i rękodzielniczym użytkowników biblioteki, takich jak: druty, szydełko, haft, malarstwo, majsterkowanie, prace kreatywne 20 spotkań/ 66 os.).

Rozrywkowe wtorki (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym) – spotkania dla seniorów, którzy chcą ćwiczyć pamięć i umysł, by zachować sprawność intelektualną. Są to głównie zajęcia, w trakcie których uczestnicy rozwiązują łamigłówki i szarady (4 spotkania/ 17 osób).

Pozostałe działania dla dorosłych

Obejrzymy razem (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym) – projekcja filmu Kingi Dębskiej „Zupa nic” dla seniorów.

Warsztaty wielkanocne (Fila nr 3 z oddziałem dziecięcym) – zajęcia artystyczne zorganizowane we współpracy z MOPS. Ich efektem były ozdoby wielkanocne, przeznaczone na kiermasz parafialny.

Tłusty czwartek w bibliotece (Filia nr 5 z oddziałem dziecięcym) – okolicznościowe spotkanie dla mieszkańców Sobięcina, mające na celu popularyzację placówki w środowisku lokalnym.

Nie wyrzucam, odzyskuje, odpowiedzialnie kupuję (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym, MFB) – warsztaty ekologiczne dla dorosłych, zorganizowane we współpracy z WFOŚ we Wrocławiu.

Pokaz filmu „Praktykant” w reż. Nancy Meyers (Dział dla Dorosłych) – projekcja dla seniorów zorganizowana z okazji podsumowania rocznej pracy Wałbrzyskiej Rady Seniorów, działającej przy Urzędzie Miejskim w Wałbrzychu. We wprowadzeniu przypomniano jak cennymi pracownikami są seniorzy ze swoim doświadczeniem, wartościami, zaangażowaniem i spokojem.

Kiermasze Taniej i Używanej Książki (centrala, filie) – organizowana w miesiącach letnich sprzedaż obejmowała pozycje nieprzydatne w bibliotece, wieloegzemplarzowe lub dary od czytelników, które nie pasują do profilu zbiorów bibliotecznych.

Otwarta Giełda Muzyczna (centrala i większe filie) – dwukrotnie zorganizowane wydarzenie skierowane było głównie do kolekcjonerów płyt winylowych. Uczestnicy mieli możliwość kupna, sprzedaży i wymiany płyt z własnych kolekcji, co równocześnie było okazją do spotkań i rozmów nt. własnych pasji, zgromadzonych kolekcji oraz nowości na rynku muzycznym.

Porozmawiamy o mieście (Filia nr 1 z oddziałem dziecięcym, MFB) - spotkania Prezydenta Miasta Wałbrzycha z mieszkańcami dzielnic Nowe Miasto i Podzamcze, ukazujące placówki biblioteczne jako miejsca otwarte dla całej lokalnej społeczności.

„Lokalna współpraca - to się oplaca” - w ramach działań środowiskowych pod takim hasłem w Filii nr 6 z oddziałem dziecięcym na Białym Kamieniu powstał Punkt Informacyjny, który działał raz w tygodniu od lutego do końca kwietnia. Można było zasięgnąć w nim nieodpłatnie porady terapeuty, pracownika socjalnego, radcy prawnego, radnego oraz przedstawiciela policji lub straży miejskiej.

OFERTA DLA UŻYTKOWNIKÓW O SPECJALNYCH POTRZEBACH

Cały świat zamknięty w książce (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym, MFB) - zajęcia socjoterapeutyczne i biblioterapeutyczne dla osób z Powiatowego i Środowiskowego Domu Samopomocy, Dolnośląskiego Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego oraz Zespołu Szkół Specjalnych nr 10. Metody i formy pracy z niedużymi grupami dostosowane są do możliwości oraz potrzeb poszczególnych uczestników. Zorganizowano 14 spotkań dla 130 uczestników.

Z bajką na koniec świata (Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym) – zajęcia cykliczne dla uczniów z POPS nr 10. Uczestnicy w przystępny sposób poznają literaturę i kulturę odległych zakątków świata, wykonując prace plastyczne inspirowane lekturą. Odbyło się 9 zajęć, w których udział wzięło 85 dzieci.

Senior w bibliotece (Multimedialna Filia Biblioteczna) - w ramach nawiązanej współpracy z Dziennym Domem Pomocy, wyświetlano filmy o tematyce odpowiedniej dla pensjonariuszy (2 seanse/ 20 os.).

Prelekcje o regionie (Dział Informacji Naukowej i Czytelni) – we współpracy z Dziennym Oddziałem Psychiatrycznym Specjalistycznego Szpitala im. dra Alfreda Sokołowskiego w Wałbrzychu organizowane są krótkie wykłady w formie prostych prezentacji multimedialnych dla pacjentów oddziału. W ciągu roku przeprowadzono 8 prelekcji poświęconych historii i zabytkom Wałbrzycha, wzięło w nich udział 218 osób.

Dyskusyjny Klub Książki i Audiobooka (Oddział Książki Mówionej) - spotkania dla osób z dysfunkcją wzroku oraz innych miłośników dobrej literatury wydawanej zarówno w formie książki papierowej jak i mówionej. Każde ze spotkań poświęcone jest jednemu tytułowi, dostępnemu w formie drukowanej oraz w formie audiobooka. Materiał do spotkań dobierany jest przy dużym udziale klubowiczów. W ciągu roku odbyło się 10 spotkań, wzięło w nich udział 80 osób.

Wałbrzyska biblioteka aktywnie włączała się w **wiele imprez organizowanych na terenie miasta**, m.in.:

- Giełda Staroci na wałbrzyskim rynku (21.05),
- Dni Wałbrzycha (28.05),
- Dzień Dziecka w dzielnicach Piaskowa Góra (1.06/Filia nr 7) i Sobięcín (31.05/Filia nr 5),
- wałbrzyskie obchody Miesiąca Świadomości Autyzmu (kwiecień),
- finał kampanii Cała Polska Czyta Dzieciom 2022 (8.06),
- otwarcie tężni solankowych w Paru im. Sobieskiego (23.07/ DDM),
- Piknik Rodzinny z okazji otwarcia skweru z fontanną w dzielnicy Podzamcze (27.08/ MFB),
- Dzień otwarty w ZUS dla osób z Niepełnosprawnością i ich rodzin ph. „Praca i pasja” (15.09),
- 5. Sabacik Straży Miejskiej na stadionie na Piaskowej Górze (17.09/ Filia nr 7),
- piknik na zakończenie przebudowy Placu Powstańców Warszawy w dzielnicy Nowe Miasto (12.11/ Filia nr 1).

DZIAŁANIA NA RZECZ OBYWATELI UKRAINY

Wałbrzyska biblioteka szybko zareagowała na sytuację uchodźców z Ukrainy i ich potrzeby w naszym mieście. Na stronie internetowej i profilu fb zamieszczono wszelkie niezbędne informacje w języku ukraińskim, w tym m.in.: instrukcję zapisu do biblioteki, informacje o funkcjonowaniu biblioteki, informacje nt. portalu Legimi i jego oferty dla obywateli Ukrainy, linki i informacje na temat zbiorów i dostępnych w sieci materiałów bibliotecznych i informacyjnych w języku ukraińskim. We wszystkich działach udostępniania udostępniano dwujęzyczne (polsko-ukraińskie) karty do zapisu czytelników.

Biblioteka pod Atlantami pozyskała także tradycyjne zbiory dla dzieci i młodzieży w języku ukraińskim, przekazane przez różne instytucje, m.in. DBP we Wrocławiu (ogółem ponad 300 egz.). Ponadto udostępniła swoje pomieszczenia w centrali oraz filiach na Piaskowej Górze i Podzamczu do prowadzenia przez wolontariuszy nauki języka polskiego dla Ukraińców. Począwszy od drugiej połowy marca organizowana jest nauka języka polskiego dla dorosłych uchodźców z Ukrainy. Lekcje języka ukraińskiego najlepiej zafunkcjonowały w filii na Piaskowej Górze (każdy poniedziałek, prowadzenie – polonistka z II LO, stała grupa 11-13 osób uczestniczących w zajęciach). Ze względu na fakt, że najczęściej rodzicom uczącym się języka polskiego towarzyszą ich dzieci w różnym wieku, filia organizowała także zajęcia dla młodszych obywateli Ukrainy. W/w działania to inicjatywa oddolna. Jej inicjatorem jest emerytowany nauczyciel H. Wiśniewski we współpracy ze stowarzyszeniem na rzecz integracji społeczeństwa wielokulturowego „Nomada”. Projekt wspierany był też przez wałbrzyski oddz. Kongresu Kobiet. W ciągu roku odbyło się łącznie 87 lekcji, z których skorzystało 836 Ukraińców.

Wałbrzyska biblioteka zaprosiła również mniejszość ukraińską z naszego miasta do współpracy i aktywnego udziału w projekcie „Tydzień Słowiański” (wyżej szczegółowy opis).

W maju instruktor we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy zorganizował dwukrotnie stoisko Biblioteki pod Atlantami w punkcie informacyjno-edukacyjnym dla Ukraińców „Nic, co polskie, nie jest mi obce”, zrealizowanym w ramach "Europejskich Dni Pracodawców 2022". Była to okazja zaprezentowania bibliotecznej oferty, z której mogą korzystać obywatele Ukrainy.

Instruktor w czerwcu reprezentował też bibliotekę podczas konferencji XIX Forum Bibliotekarzy Dolnośląskich, które odbyło się – jak co roku – w siedzibie biblioteki wojewódzkiej, tym razem ph. „#solidarni z Ukrainą”. Dało to możliwość szerokiego wywiadu na temat, jak radzą sobie biblioteki publiczne wychodząc z pandemii i co robią dla uchodźców ukraińskich.

AKCJE CZYTELNICZE

Ogólnopolskie Święto Wolnych Książek (MFB) – wielka akcja bookcrossingowa, której towarzyszył przemarsz barwnego korowodu podzamczańskich przedszkolaków. Dzieci wyposażone w książkowe transparenty, wsparte obecnością przebranych za wróżki bibliotekarek, maszerowały ulicami dzielnicy, zachęcając mieszkańców do włączenia się w akcję. Przed filią stało specjalnie oznakowane stoisko, na którym można było otrzymać wolną książkę oraz informację o całej akcji. Wszystkie egzemplarze uwalnianych książek oznaczano specjalnymi naklejkami, odsyłającymi do strony @BookCrossingPl, oraz własnym, unikalnym numerem, pozwalającym na śledzenie dalszych losów książki. Podczas całej akcji, którą wsparło wydawnictwo Platon, do Wałbrzyszan trafiło 140 tytułów.

Ogólnopolskie Czytanie Jeźycjady (Dział Dziecięco-Młodzieżowy) - po raz drugi biblioteka przystąpiła do wspólnego czytania „Jeźycjady” M. Musierowicz w formule online. Tym razem zaprezentowaliśmy fragmenty książki „Kłamczucha”. Powstały materiał filmowy został opublikowany na grupie Fb oraz wysłany do Wydawnictwa Akapit Press – organizatora wydarzenia.

Biały Kamień czyta (Filia nr 6) - akcja popularyzująca czytanie zorganizowana w dniach 30.05-03.06. Do wspólnego głośnego czytania zaproszono m.in. przedstawicieli Straży Miejskiej, MOPS-u oraz Nadleśnictwa Wałbrzych.

Akcja czytelnicza #kamyczki (MFB) – akcja polegająca na odszukiwaniu pięknie malowanych kamieni, rozrzuconych w różnych miejscach Podzamcza. Znalazcy mogli wymieniać je na darmowe książki, a kamyki wędrowały dalej. W ten sposób w promowanie książek wpleciono elementy gry terenowej.

Weź nie pytaj, weź przeczytaj (Dział dla Dorosłych) - stale prowadzona jest akcja bookcrossingowa polegająca na pozostawianiu przeczytanych książek w wyznaczonym miejscu w naszej placówce. W ramach akcji przekazaliśmy także książki do Klubu Seniora w Unisławiu Śląskim, Hotelu Ibis oraz do Dolnośląskiego Centrum Rehabilitacji i Ortopedii w Kamiennej Górze.

Mała książka wielki człowiek – kolejny rok biblioteka bierze udział w tej ogólnopolskiej akcji. W 2022 r. wydano 130 wyprawek dzieciom w wieku po raz pierwszy zapisanym do biblioteki oraz 65 dyplomów najaktywniejszym małym czytelnikom.

KONKURSY

VII Przeglądu Twórczości Literackiej Dzieci i Młodzieży (Multimedialna Filia Biblioteczna) - coroczny konkurs literacki, mający na celu pobudzanie kreatywności, rozwijanie umiejętności twórczego pisania oraz promowanie tekstów wałbrzyskiej młodzieży szkolnej. Uczestnicy tworzą prace, trzymając się narzuconego z góry tematu (którego interpretacja zależy od ich doświadczeń i kreatywności). Najlepsze teksty są zbierane i wydawane w formie bibliotecznej publikacji zbiorowej. Tematem przewodnim tegorocznego konkursu była PODRÓŻ. W tym roku wyłoniono 11 laureatów, których uhonorowano podczas uroczystej gali 10 czerwca 2022 r.

Książki do zadań specjalnych (Filia nr 1) - W czerwcu filia zakwalifikowała się do udziału w konkursie organizowanym przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego oraz Wydawnictwo Widnokrąg. Zajęcia w ramach tej akcji, na podstawie książki Lai Aguilar pt. „Wolfgang (niezwyczajny)”, zostaną przeprowadzone we wrześniu, po czym nastąpi właściwy etap konkursowy.

Konkurs plastyczny CZYTANE I MALOWANE (Filia nr 3) – konkurs zorganizowany w ramach promocji twórczości Mariana Jachimowicza wśród najmłodszych pokoleń. Jego adresatami byli uczniowie klas VI-VIII szkoły podstawowej. Uczestnicy konkursu mieli za zadanie stworzyć ilustracje do wiersza wałbrzyskiego poety. Wpłynęły 24 prace z 5 szkół. Wszystkie można było zobaczyć na wystawie w Filii nr 3. Uroczyste rozstrzygnięcie konkursu miało miejsce 12 maja (w dniu urodzin M. Jachimowicza) w Pokoju Pamięci Poety w budynku głównym biblioteki.

Fabryka Jednego Wierszyka (Filia nr 6) - w związku z przypadającą w tym roku 80 rocznicą urodzin „patronem” kolejnej edycji konkursu recytatorskiego została Danuta Wawiłow. W konkursie wzięli udział uczniowie z klas 0-3 z PSP nr 2. W organizacji konkursu i nagród wsparli nas pracownicy Zespołu Pracy Socjalnej nr 2 (MOPS) oraz czytelniczki biblioteki.

Konkurs recytatorski poezji Agnieszki Osieckiej (Filia nr 7) – konkurs dla uczniów szkół średnich i starszych klas szkół podstawowych, organizowany już po raz kolejny w ramach obchodów Światowego Dnia Poezji. W tym roku przystąpiła do niego rekordowa liczba uczestników (blisko 50 osób).

VII edycja Międzyszkolnego Konkursu Mistrz Pięknego Czytania (MFB) – tegoroczna edycja związana była z obchodami Roku Poetów Polskiego Romantyzmu, dlatego też uczestnicy prezentowali utwory Adama Mickiewicza. W konkursie wzięło udział 40 uczniów wałbrzyskich szkół podstawowych.

VI edycja Powiatowego Konkursu „Literowanie na śniadanie” (Dział Dziecięco-Młodzieżowy) - tegoroczna edycja, choć związana z obchodami Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego, odbyła się dopiero w marcu, ponieważ wcześniej w szkołach obowiązywała nauka zdalna. Konkurs był adresowany do uczniów klas VI szkół podstawowych w Wałbrzychu oraz w powiecie. Ostatecznie do rywalizacji przystąpili uczniowie wyłącznie wałbrzyskich podstawówek. Konkurs składał się z 5 konkurencji, w których uczestnicy sprawdzili swoją wiedzę z zakresu językoznawstwa, zasad poprawnej pisowni oraz znajomości gwary.

Konkurs Plastyczny „Magiczny świat wróżek” (Dział Dziecięco-Młodzieżowy) – konkurs przeprowadzony z okazji Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci, jego odbiorcami były wałbrzyskie przedszkolaki. Na konkurs wpłynęło aż 121 prac z 7 placówek. 1 kwietnia w Dziale dla Dzieci odbyło się uroczyste wręczenie nagród i otwarcie mini-wystawy prac laureatów.

„Wałbrzych – miasto do odkrycia” (Dział Dziecięco-Młodzieżowy) – konkurs plastyczny zorganizowany we współpracy z Publiczną Szkołą Podstawową nr 5 w Wałbrzychu. Jego celem było zainteresowanie dzieci historią miasta poprzez wyszukiwanie jej ciekawych wątków i przedstawienie ich w formie plastycznej.

Powiatowy Konkurs Czytelniczy „Pożeracze książek” – XVI edycja konkursu poświęcona była twórczości Barbary Kosmowskiej. W konkursie głównym (zespołowym) rywalizowało 8 wałbrzyskich szkół podstawowych. W części literackiej zadaniem uczestników było napisanie alternatywnego zakończenia fragmentu książki. Nadesłano 29 prac z siedmiu szkół. Do udziału w konkursie plastycznym zgłosiła się mniejsza ilość szkół niż zazwyczaj – nadesłano 43 prace, wykonane przez uczniów klas I-III, których zadaniem było zilustrować fragment tekstu pochodzący z książki „Fred – psi ekopatrol” B. Kosmowskiej. Autorka, która miała być gościem specjalnym edycji, w ostatniej chwili odwołała przyjazd. Nie odbyło się zatem tradycyjne spotkanie autorskie podczas gali rozdania nagród.

DZIAŁANIA W SIECI

Od czasu pandemii biblioteka kieruje do swoich użytkowników ofertę zamieszczaną na stronie biblioteki, profilu społecznościowym Facebook (osobny fanpage prowadzą: biblioteka główna, Filia nr 7 z oddziałem dziecięcym, Multimedialna Filia Biblioteczna, Dział Dziecięco-Młodzieżowy) oraz Instagramie. Pracownicy biblioteki przygotowali i publikowali tam liczne materiały edukacyjne, okolicznościowe, prezentacje oraz informacje dotyczące zbiorów bibliotecznych. Stanowi to ważny element nie tylko w upowszechnianiu czytelnictwa, ale także w skutecznej komunikacji z użytkownikiem oraz w popularyzacji biblioteki i jej działań w środowisku lokalnym. W minionym roku w sieci ukazały się:

- prezentacje multimedialne tematyczne i biograficzne, m.in.: „Zakochane pary”, „Dzień Języka Ojczystego w polskiej muzyce rozrywkowej”, „Nigdy więcej wojny. Filmy antywojenne”, „Światowy Dzień Poezji”, „Vinyl revival”, „Jeszcze Polska... na muralach”, „Wanda Rutkiewicz i kobiety gór”, „Maria Konopnicka”, „13-lecie DKK Chmurdalia”, „Olśnienie” – o M. Jachimowiczu, „#stopfakenews” – w ramach Dnia Bezpiecznego Internetu;
- prezentacje książek w formie list i zestawień, np. „Najlepsze książki 2021 roku”, „W cieniu wojny” - książki o konfliktach wywołanych w 21 wieku przez Federację Rosyjską w związku z wybuchem wojny na Ukrainie, „Młodzieżowe Love Książkowe” – promocja książek dla młodzieży, cykl „Książka na weekend”, tegoroczne nominacje do nagrody NIKE, bajki dla dzieci w języku ukraińskim;
- filmiki, np. „One Billion Rising Wałbrzych. Nazywam się milion. POWSTAŃ, PRZEMÓW, TAŃCZ! - o przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet, „Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom 2022”;
- zajęcia dla dzieci i rodziców z dziećmi, np. „Pewnego dnia, niedźwiadku”, „Powitanie wiosny online”, „Czym pachnie wiosna?”;
- podcasty: cykl „Kobiece oblicze literatury”, „Posłuchaj Jachimowicza”;
- informacje o nowościach dostępnych w bibliotece oraz platformie Legimi;
- materiały promujące nadchodzące wydarzenia, projekty czy spotkania autorskie;
- materiały służące rozrywce użytkowników, np. quizy i łamańce językowe (w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego), gra mobilna dla młodzieży „Schulz 3.0”, Spacer po Śródmieściu – wersja dla Ukraińców.

WYSTAWY W GALERII POD ATLANTAMI

Anatomia zbrodni literackiej – wystawa przygotowana i udostępniona przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. E. Smółki w Opolu. Na 20 planszach przedstawiono rozwój powieści kryminalnej i jej najwybitniejszych twórców oraz współczesnych przedstawicieli światowych i polskich. Ekspozycja prezentowała również ciekawsze serie wydawnicze (10.01-16.02).

Rewiry – wystawa zdjęć przygotowana przez Wałbrzyski Klub Fotografii, inspirowana książką Zbigniewa Rokity „Kajś”, nagrodzoną w 2021 r. Literacką Nagrodą NIKE. Wernisaż wystawy zainauguował VI Wałbrzyski Weekend Fotografii (25.02-20.04).

Drohobycz – miasto przyjaźni – wystawa przygotowana przez pracowników Biblioteki pod Atlantami z okazji obchodów Roku B. Schulza. Ukazywała dawne i współczesne zdjęcia miasta, w szczególności te, związane z B. Schulzem. Część ekspozycji poświęcono twórczości Schulza a także związkom z innymi twórcami literatury, w tym przyjaźni z Marianem Jachimowiczem. Całość uzupełniono materiałami ze zbiorów biblioteki oraz nagraniami do odsłuchu z wykorzystaniem kiosku multimedialnego. Wystawie towarzyszyły warsztaty dla młodzieży, pogłębiające przedstawioną tematykę (12.05-10.06).

Boginie – pod tym tytułem przedstawiono trzy odmienne artystyczne spojrzenia na słowiańszczyznę i jej elementy. Zasadniczą jej część stanowią prace Agaty Zarzyckiej, inspirowane panteonem słowiańskich bóstw oraz demonów w ich kobiecej postaci. Ekspozycję dopełniły portrety współczesnych Słowianek, autorstwa Teresy Kuzio oraz malarskie przedstawienia mitycznego ptaka Raroga Małgorzaty Mazurek, lokalnej artystki uprawiającej abstrakcyjne malarstwo intuicyjne (20.06-31.08).

Wanda Rutkiewicz. Wyżej i wyżej (12 września - 14 października)

Wystawa powstała w 2013 roku z okazji 70. Rocznicy urodzin Wandy Rutkiewicz. Jej współtwórcami byli Michał Błaszczewicz, brat Wandy Rutkiewicz oraz Ryszard Sławczyński, dyrektor Klubu Muzyki i Literatury we Wrocławiu. Prezentuje ona unikatowe zdjęcia z pierwszych wędrowek po górach, grafiki przedstawiające wszystkie ośmiotysięczniki zdobyte przez Wandę Rutkiewicz, wraz z opisami ich zdobycia, a także artykuły prasowe opisujące jej sukcesy i porażki oraz wywiady przeprowadzone z najsłynniejszą polską himalaistką.

Po wakacjach... (20 października - 4 grudnia)

Wystawa prezentująca prace członków Dolnośląskiego Oddziału Związku Artystów Plastyków. Ekspozowane prace, obrazy i rzeźby, prezentowały szeroki przekrój technik i tematów podejmowanych przez twórców pochodzących m.in. z Wałbrzycha i regionu.

Wystawa prac dzieci z Ukrainy (15 grudnia -)

Wystawa ze zbiorów Galerii i Ośrodka Plastycznej Twórczości Dziecka w Toruniu prezentuje prace dzieci w wieku 5-16 lat pochodzących z różnych miast Ukrainy. Autorzy rysunków to wrażliwi i drobiazgowi obserwatorzy rzeczywistości zapraszający widza na barwną, przesyconą ornamentem Ukrainę.

ATRIUM

„Sybir Utrwalone w kadrze, zapamiętane w obrazach. Losy Janiny Wagner-Rachel i Ireny Pisek” (9 listopada – 9 grudnia). Wydarzenie swoją obecnością uświetnili zaproszeni goście i mecenasi wystawy, m.in. posłanka I.K. Mrzygłocka, wiceprezydent Wałbrzycha dr Sylwia Bielawska, burmistrz Boguszowa-Gorc Sylwia Dąbrowska, burmistrz Mieroszowa Andrzej Lipiński, radny Rady Miasta Wałbrzycha Piotr Kraczkowski, wiceprezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków w Warszawie Adam Mitelsztet, a także dyrektorzy: Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2. Wystawa została przygotowana przez Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Poprzez fotografie i obrazy przedstawiony został los zesłanych. Bohaterkami opowieści są dwie krakowianki: Janina Wagner-Rachel i Irena Pisek, które doświadczyły deportacji w głąb Związku Radzieckiego w czasie II wojny światowej. Pierwsza z nich uchroniła od zapomnienia fotografie z zesłania w Kazachstanie. Druga stworzyła obrazy, które opowiadają o losie jej rodziny w czasie II wojny światowej. Pastelowe ilustracje powstały już po powrocie z zesłania, w latach 60-tych XX wieku w Izraelu. Drugą częścią spotkania była prelekcja „Źródła ikonograficzne w zbiorach Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie”, która wygłosiła dr Anna Hejczyk – historyk, pracownik Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Autorka książki „Sybiracy pod Kilimandżaro. Tengeru. Polskie osiedle w Afryce Wschodniej we wspomnieniach jego mieszkańców” oraz innych publikacji na temat losów polskich uchodźców ze Związku Sowieckiego.

OGÓLEM W 2022 r. ZORGANIZOWANO RAZEM 1 105 STACJONARNYCH IMPREZ I ZAJĘĆ BIBLIOTECZNYCH, W KTÓRYCH WZIĘŁO UDZIAŁ 15 420 UŻYTKOWNIKÓW. ZE WSZYSTKICH USŁUG BIBLIOTECZNYCH SKORZYSTAŁO OGÓLEM 32 110 OSÓB. LICZBA WSZYSTKICH ODWIEDZIN W BIBLIOTECE PRZEKROCZYŁA 120 000.

Oprac. Renata Nowicka i Arleta Wojciechowska